N°. 2608 | 1855.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG 24 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 23 November.

In de zitting van Woensdag ll. zijn de algemeene beraadslagingen over de begrooting van Binnenlandsche Zaken geopend door den heer van Akerlaken. Deze deelt, maar alleen tot eene zekere hoogte, de meening van de heeren van Rappard en van Bosse, dat de begrooting sluit met een alboewel slechts *schijnbaar* te kort. Maar daarom moet men, naar zijne overtuiging, de wet op de *middelen* niet afstemmen, maar sommige uitgaven inkrimpen. Het komt hem voor, dat dat hoofdstuk daartoe de gelegenheid geeft. Men drijft de kosten voor de verbetering onzer rivieren, voor de sluis te Dalem, voor de akademie te Delft enz. te hoog op. Als hij alles zamentrekt, dan is deze begrooting met ruim 2 ton gouds te verminderen.

De heer van Nispen verzoekt inlichting omtrent de brug over den IJssel te Westervoort, ten dienste van den spoorweg van Arnhem naar Emmerik. Het gerucht meldt dat zij gebreken heeft. (Dat wil zeggen dat een harer pijlers verzakt.) De geachte spreker vraagt wat den minister daarvan bekend is.

De heer van Goltstein is in de hoofdzaak eens met het aangevoerde door den heer van Akerlaken. Hij herinnert dat hij de onderneming van al de waterwerken niet heeft goedgekeurd. En hij meent ook dat de uitkomsten niet zoo bevredigend zijn als men verwacht heeft.

De heer Thorbecke bespreekt 1°. de begrootingen gedurende zijn beheer, om ze te vergelijken met die van den tegenwoordigen minister. Hij trekt zijn drie begrootingen zamen en vergelijkt het gemiddeld cijfer met het zelfde cijfer van de drie laatste begrootingen van de tegenwoordige Regering, en komt zoo tot de bewering, dat deze laatste driejarige dienst de zijne telkens met 7 ton gouds overtreft. Hij beveelt zuinigheid aan, en wil dit te meer, omdat deze niet ligt in onze administratieve zeden.

2°. behandelt de spreker de bezoldiging der ambtenaren. Hij stelt ter zijde de minst bezoldigde beambten, die werkelijk verhooging behoeven. Maar voor de overigen meent hij, dat men de zaak te veel van eenen kant beschouwt. De anderen zou hij, zoo zij 't noodig hebben, tijdelijk ondersteunen; maar niet hunne traktementen verhoogen. Hij meent dat de jagt op ambten reeds al te groot is en geene aanmoediging behoeft. Beter ware het dat veler krachten zich op handel, nijverheid en landbouw toelegden dan op 't ambtenaarsleven. En als hij ziet, hoe voor iedere betrekking de lijst der sollicitanten toeneemt, dan meent hij dat verhooging van bezoldiging kan worden gemist. Hij toont dit nog aan door een voorbeeld uit België. De beambten van de ministeriën te Brussel zijn allen veel lager bezoldigd dan bij ons; en toch is het leven te Brussel zoo duur als in onze residentie.

3°. Het nut van de sluizen te Dalem wil hij erkennen; maar hij wenscht dat werk te zien voorgesteld in eene afzondere wets-voordragt, opdat de Kamer de zaak beter kan kunnen onderzoeken.

4°. Hij vraagt verder inlichting *of*, en zoo ja, *waarom* de concessie tot het verlengen van de spoorlinie tot Scheveningen is geweigerd.

Hij eindigt met den heer van Goltstein op te merken, dat de strijd over de rivierwerken niet op nieuw kan worden opgevat; maar hij brengt in herinnering de beginselen, die daaraan hebben voorgezeten: dat de Regering niet moet doen wat partikulieren of hunne vereeniging kunnen.

De heer Schimmelpenninck van der Oye maakt 1°. de aanmerking, dat uitstel van openbare werken op dit oogenblik goed is, als uitstel mogelijk is, zonder door dat uitstel de zaken te laten vervallen, en naderhand grooter onkosten te veroorzaken; 2°. ten aanzien van de cijfers door den heer Thorbecke aangevoerd, dat zulke vergelijkingen van de begrootingen meest falen. Zij hangen af van den grondslag, dien men neemt, en van de omstandigheden, waarin men gehandeld heeft. Hij zegt dit niet ten nadeele van den heer Thorbecke; maar hij is van meening, dat tot grondslag van beoordeeling der begrootingen niet zoo zeer de cijfers moeten worden genomen, dan de nuttigheid der uitgaven.

De minister van Binnenl. Zaken kan veel beamen van hetgene gezegd is. Hij ook is voor de zuinigheid, maar de vraag is hier of hij niet werkelijk zuinigheid betracht heeft. Hij acht het nutteloos om in vergelijking te treden van vorige begrootingen, die onder geheel andere omstandigheden kunnen zijn opgemaakt. Hij acht het voorgedragen eind cijfer niet te hoog. Men moet niet uit het oog verliezen, dat vele uitgaven ook opbrengsten leveren en dat deze opbrengsten ruim een millioen bedragen; zoodat zijne begrooting, na aftrek van dat millioen, slechts 4 millioen en ruim 7 ton gouds bedraagt. Zijne begrooting van 1856 is in allen geval lager dan die van 1854. Daarenboven komen thans vele buitengewone uitgaven op de begrooting, als die voor de sluizen van Dalem, het kanaal van Koevoerden, de droogmaking van Hilligersberg, de bibliotheek van Utrecht, de delftsche akademie, de maatschappij van weldadigheid, de telegrafie, de jagt en visscherij.

Den heer van Akerlaken merkt de minister op, dat men de sluis van Dalem en het kanaal van St.-Andries niet moet rekenen onder de rivier-verbeteringen. Den heer van Goltstein antwoordt hij, dat niemand bij ijsgang het in zijne magt heeft om ongelukken te voorkomen; maar intusschen is het gebleken dat de rivier-verbeteringen overal gunstig hebben gewerkt op den afvoer van het ijs, terwijl zij tevens een goeden invloed hebben gehad op de rivier-vaart.

Hij kan de kosten van de sluizen van Dalem niet anders dan op de begrooting brengen; maar hij laat de beslissing aan de Kamer over, of het noodig is daarvan eene afzonderlijke wets-voordragt te maken. De minister treedt vervolgens in een onderzoek van sommige posten, om het nut daarvan te betoogen.

Hij treedt niet in de vergelijking der eind cijfers van de begrootingen; maar den heer Thorbecke antwoordt hij omtrent de quaestie der bezoldiging der ambtenaren, dat het ondoenlijk is, die door eenen vasten regel te bepalen. Het is meermalen beproefd, maar men heeft er altijd van moeten afwijken. Wij begrijpen dat niet. Wel vatten wij dat er uitzonderingen moeten zijn. Maar de uitzonderingen maken den regel niet onmogelijk.

Den heer van Nispen deelt hij mede, dat het onderzoek over de brug te Westervoort over den IJssel goed is uitgevallen; maar dat er evenwel nog eenige kleine herstellingen zijn aan te brengen. De brug wordt dagelijks door zwaar met zand geladene wagens gepasseerd.

Den heer Thorbecke dient tot inlichting omtrent de voortzetting van de spoorlijn tot Scheveningen, dat de zaak onderzocht is, en dat men daarvan weinig voordeel te verwachten scheen; zij is nog aanhangig.

Hij voegt er nog aan toe, dat thans bij den Raad van State in overweging is de wet op de landverhuizing.

Daarna is de zitting tot Dingsdag verdaagd.

In de zitting van Donderdag zijn de algemeene beraadslagingen hervat, en ten einde gebragt.

De heer Mackay komt op tegen de redevoering van den heer Thorbecke van wien hij 1°. verwacht had, dat hij de voortzetting van de publieke werken zou ondersteunen. Vroeger had de heer Thorbecke gezegd, dat hij er niets op tegen had om de duurste minister te zijn, als hij in de meeste behoeften had te voorzien. 2°. Toen heeft de heer Thorbecke vele openbare werken niet in afzonderlijke wetten voorgedragen. 3°. De heer Mackay houdt niet van vele ambtenaren, maar van weinige goed bezoldigd. Al die aanmerkingen zijn specieus opgevat en specieus tegen den heer Thorbecke aangevoerd.

De heer van Goltstein is aangenaam verrast den heer Thorbecke van bezuiniging te hooren spreken, hetgeen vroeger bij den spreker, ten aanzien van publieke werken, niet het geval zou zijn geweest. Hij komt te dezer gelegenheid terug op het stelsel der vorige Regering, dat volgens hem bestond in centralizatie ten koste der vrijheid van de gemeentebesturen. Dat is een afgesleten thema, dat weinig te beduiden heeft.

De heer van Akerlaken is door den minister niet bevredigd. Hij dringt er op aan dat de polder de Scheimer, in Noord Holland, tot eene afzonderlijke gemeente worde gevormd.

De heer de Kempenaer verklaart zich tegen den aandrang van de bezoldiging der ambtenaren door vaste regeling te bepalen. Men moet het verschil van den arbeid en het verschil van talenten in aanmerking nemen. Dat zijn uitvlugten, of men moet aannemen, dat de bureaux zijn opgevuld met onbekwame beambten, voor welke andere ambtenaren het werk moeten verrigten.

De heer Thorbecke ontkent, dat hij een aanval heeft gedaan tegen den minister van Binnenl. Zaken, zooals zou schijnen te blijken uit hetgeen tegen hem is aangevoerd. Hij komt vervolgens tot de twee hoofdpunten van zijne redevoering, die hij nader ontwikkelt. Omtrent de quaestie der ambtenaren is niets degelijks tegen hem in 't midden gebragt; en wat het andere punt betreft — de toenemende verhooging der begrooting — hij heeft niets anders bedoeld te zeggen, dan dat gemiddeld in de laatste drie jaren en wel in ieder jaar de uitgaven met 7 ton gouds zijn geklommen. Hij treedt in de bespreking van de cijfers over de jaren door den heer Schimmelpenninck aangevoerd. Hij houdt zijne bewering staande en komt tot het besluit dat zuinigheid thans noodig wordt.

Naar aanleiding daarvan antwoordt hij den heer Goltstein, die thans voor 't eerst zuinigheid bij den heer Thorbecke ontmoet. Maar die spreker heeft alleen gelet op de noodzakelijke waterwerken; maar niet op de besparingen door hem ingevoerd.

De heer Mackay tracht zijne 3 punten tegen den heer Thorbecke te handhaven; de heer van Nispen bedankt den minister voor zijne inlichtingen; de heer van Lennep bestrijdt het stelsel van den heer Thorbecke in zake der bezoldiging van ambtenaren; terwijl eindelijk nog de heer Schimmelpenninck van de gelegenheid gebruik maakt, dat er diskussie is tegen den heer Thorbecke, om op een woord te wijzen, door den spreker gebruikt in de beraadslagingen over het geslagt, en dat hij gaarne zou hebben teruggenomen, als de beraadslagingen toen niet waren gesloten geworden. Dat is ver in het verleden teruggaan. En op deze wijze kan men de beraadslagingen in het oneindige rekken. Daarop antwoordt nogmaals de heer Thorbecke; waarna de minister andermaal zijne begrooting verdedigt, en tevens de centralizatie, voor zoo ver die bij ons bestaat, in bescherming neemt.

De *algemeene* beraadslagingen worden gesloten. De twee eerste afdeelingen van het hoofdstuk lijden geen aanstoot. Zij wordt aangenomen. Bij de 3e afdeeling, ontstaat eene woordenwisseling over de wet op de schutterijen. De minister deelt mede, dat bij de wet op de militie de Regering hare inzigten omtrent de wet op de schutterijen zal mededeelen.

Bij de 4e afdeeling, medische politie, wijst de minister, daarop attent gemaakt door de heeren Westerhoff en van Deinse, op de groote moeijelijkheid van deze zaak, om het verschil van meening onder de deskundigen. De Regering houdt zich aan het werk der Staats-kommissie. De aanbieding der wetten, daarop betrekkelijk, zal nog in deze zitting geschieden. Aan den heer van Hoëvell antwoordt de minister, dat hij zich vereenigt met de opinie van den heer Schimmelpenninck, dat de Regering nu niets doen kan ten behoeve van den belanghebbende, die zich met groote opoffering heeft toegelegd op de water-geneeskunde. Hij is niet gepromoveerd; en de wet moet gehandhaafd worden. Maar de minister vreest dat bij eene nieuwe wet ook geene vergunning zal kunnen worden verleend aan ongepromoveerden om de geneeskunst te beoefenen.

Bij art. 52, subsidiën aan de prov. kommissie van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt, heeft eene korte woordenwisseling van finantiëelen aard plaats tusschen de heeren van Bosse, den minister en den heer de Poorter, en zulks over de eigen fondsen door die kommissie bezeten en de wijze van hun gebruik en verantwoording.

Hiermede is de 4e afdeeling afgeloopen. Daar er nog andere werkzaamheden te verrigten zijn, worden de verdere diskussien verdaagd tot heden.

Men schrijft ons:

»Bestaat er aan eene voor Katholieken bruikbare geschiedenis des Vaderlands groote behoefte, niet minder groot is die aan een stel leer- en leesboeken voor scholen.

»Door verscheidene onderwijzers zijn dan ook sedert eenigen tijd pogingen aangewend, om daaraan te voldoen; doch o. i. zonder gunstig gevolg.

»Eenigen bepaalden hun streven tot leveren van spel- en anderen gaven leesboekjes, waarvan veler inhoud, geheel of gedeeltelijk, met of zonder wijziging, uit schoolwerkjes van Prinsen, van Heiningen Bosch, Rijckens of Anslijn was overgenomen.

»Steller dezes, sedert zes jaren hoofdonderwijzer, heeft nooit iets voor de jeugd geschreven, overtuigd van de groote moeijelijkheid daaraan verbonden.

»Dan wat één persoon niet vermag, vermogen dikwerf vereenigde krachten. Daarom noodigt hij personen, die het belang der zaak beseffen, en medeonderwijzers uit, dat zij zich vereenigen om gezamenlijk middelen te beramen en uit te voeren, tot verkrijging van een stel leer- en leesboeken voor scholen bovengenoemd.

»Mogt de Redaktie van den *Tijd* zich deze zaak aantrekken. Mogt door haar een gezelschap in het leven geroepen worden, dat A. M. D. G. *het heil der jeugd* behartigde!"

In antwoord op deze heusche uitnoodiging, geven wij den steller der bovenstaande regelen in bedenking, of het voldoen aan zijn verzoek niet minder tot den werkkring van de redaktie van den *Tijd*, dan tot dien van het ***Kath. Onderwijzers-Gezelschap*** allhier of van het ***Tijdschrift voor Kath. Onderwijzers*** behoort. Brengt hij de door hem ter sprake gebragte zaak, waarvan het gewigt geenszins door ons miskend wordt, bij den Raad van opzigt van het genoemde gezelschap, wij vertrouwen dat zij dan wel in zeer ernstige overweging zal genomen worden.

Overigens hebben de broeders van het gesticht te Tilburg reeds zeer loffelijke bewijzen gegeven van den ijver, die hun bezielt, om te voorzien in het gemis, waarover geklaagd wordt: wat zij hebben uitgegeven is zeer prijzenswaardig en wordt met vrucht in vele scholen gebruikt.

In de zitting, eergisteren avond door den gemeenteraad gehouden, zijn de algemeene beschouwingen voortgezet over het rapport der kommissie voor het equivalent. Nadat de HH. Corver Hooft, Koenen, Boelen, Fabius, Cats Bussemaker en Teixeira de Mattos verklaard hadden, zich met het rapport niet te kunnen vereenigen, is een voorstel in diskussie gebragt, ingediend door den heer Karseboom en ondersteund door de heeren Beuker, Cats Bussemaker en de Geer, en strekkende om de kommissie uit te noodigen het rapport in nadere overweging te nemen, en den grondslag der belasting te wijzigen, namelijk om in plaats van de huurwaarde te nemen al de grondslagen der personele belasting, in en buiten de gemeente betaald, en die te vermenigvuldigen met een aan te nemen factor; inmiddels zou men overgaan tot de behandeling der begrooting, ten einde te geraken tot de kennis van het juiste tekort. Dit voorstel wordt geamendeerd door den heer Keer, in dien zin, dat de kommissie haar voorstel in nadere overweging neme en ook dat van den heer Karseboom, en dat later de raad de keuze hebbe tusschen deze beide. Eene motie van orde wordt vervolgens door den heer v. Romunde voorgesteld, strekkende om de diskussie over het equivalent uit te stellen tot na de behandeling der begrooting. Over deze motie van orde staken de stemmen, zoodat, volgens het reglement van orde, daarover in eene andere zitting moet worden beslist. De vergadering is daarna, ook wegens het gevorderde uur, tot heden middag 12 ure verdaagd.

In de gisteren gehouden zitting van den gemeenteraad, welke door 35 leden is bijgewoond, werd kennis gegeven van het inkomen van een plan tot regeling der financiën van de stad Amsterdam, ingediend door den Edel Groot Achtb. heer Mr. J. M. van Maanen, vice-prezident van het provinciale hof in Noord-Holland; dit stuk zal ter visie worden gelegd. Daarna kwam de motie van den heer Romunde, waarover gisteren de stemmen staakten, namelijk tot uitstel der behandeling van het rapport van het equivalent ter sprake; deze motie is verworpen met 17 tegen 14 stemmen. Daarna is met algemeene stemmen aangenomen het amendement van den heer Keer op het voorstel van den heer Karseboom. De strekking van het voorstel van den heer Keer is, dat de Raad besluite, dat na het behandelen en arresteeren der begrooting tot het vinden van het alsdan gebleken te kort zal worden vastgesteld eene direkte belasting; de kommissie voor het equivalent uit te noodigen een nader onderzoek in te stellen, of tot grondslag dier belasting verkieslijk zij te nemen óf alle of meerdere grondslagen der personele belastingen óf alleen de huurwaarde. Vervolgens is in diskussie gebragt de begrooting voor de dienst 1856, en wel de begrooting der uitgaven. Er zijn geene algemeene beschouwingen voorgedragen. De behandeling der hoofdstukken is gevorderd tot aan de derde afdeeling van hoofdstuk 3; slechts enkele posten gaven tot diskussie en stemming aanleiding; van sommige is de behandeling uitgesteld. Zij betroffen de kosten van invordering der plaatselijke belastingen en middelen en de teruggave deswege; deze zullen besproken worden, nadat over de accijnsen en andere lasten zal zijn besloten.

Onder de besluiten, welke genomen werden behoort: 1°. dat tot vermindering van den post jaarwedden der ambtenaren voor de verordeningen der plaatselijke belastingen met *f* 6470 en dien dus te brengen op *f* 120,000. Dit besluit werd genomen met 23 tegen 10 stemmen op voorstel van den heer Teding van Berkhout en in verband met het 17de voorstel der kommissie voor het æquivalent. Dat tot amotie van de Weesperpoort en ter vervanging daarvan door een barrière, en tot aanvankelijke verbetering der Zaagmolenspoort, hetwelk genomen is met 22 tegen 13 stemmen.

De verdere diskussie is verdaagd tot heden avond ten 7 ure. (*H.*)

Wij hebben voor ons liggen de lijst van al de bekrooningen, aan Nederlanders op de Tentoonstelling te Parijs ten deel gevallen:

EERE-MEDAILLES VAN GOUD: 1. Aan de stad Amsterdam, wegens de aldaar gevestigde diamantslijperijen; 2. aan de Nederl. Handelmaatschappij voor hare verzameling koloniale voortbrengselen.

ZILVEREN MEDAILLES: Voorzanger, diamantslijper te Amsterdam; de Vereeniging ter bevordering van de belangen van den boekhandel; Wijnand Focking, te Amsterdam voor fijne likeuren; A. Hohwu, aldaar, voor een chronometer; Nederlandsche suikerraffinaderij, aldaar; Nederlandsche Handelmaatschappij, voor sommige voorwerpen; J. Heukensfeldt, te Delft, voor tapijten; J. Enschedé & Zoon, te Haarlem, voor letterstempels, letters enz.; W. N. Logeman & van Wetteren, te Haarlem, aimante permanente; J. J. Krautz & Zoon, te Leiden, voor laken, P, F. Vaesen, te Rotterdam, voor kaas geschikt voor uitvoer.

MEDAILLES VAN DE 2e KLASSE (BRONZEN): Z. Exc. mr. A. J. Duymaar van Twist, gouv.-gen. der ned. O. I. bez. voor inlandsche wapens enz.; L. Bienfait & Zonen, te Amsterdam, model van een ijzeren clipperschip; Instituut tot onderwijs van blinden, aldaar; van Enst & Dijk, aldaar, voor boraks en campher; Wilhelm Geissler, aldaar, voor instrumenten; Gebr. Lurasco, aldaar, voor statuetten van brons; Karel Mennegand, aldaar voor muziek-instrumenten; Oribio de Castro & C°., aldaar, voor horologiemakers-olie; A. B. van der Vies c. s., aldaar, voor verzamelingen van japansche voortbrengselen; Frans Zeegers, aldaar, voor japansch verlakte meubelen; van Zuylekom, Levert & C°., aldaar, voor sterke dranken, de naamlooze maatschappij de Atlas, aldaar, voor machines; de Nederlandsche Handelmaatschappij, voor sommige voorwerpen; dr. S. Bleekrode, te Delft; W. J. Kroneberg, direkteur der koninklijke tapijtfabriek te Deventer, voor tapijtwerk; P. Goedewaaijer, te Gouda, voor tabakspijpen; J. Kortenoever, aldaar, voor garens; P. J. van der Want, aldaar, voor tabakspijpen; H. W. Berenbak, te 's Gravenhage, voor laarzen en schoenen; J. G. Hager, aldaar, voor zadels; W. J. van Heijnsbergen, aldaar, voor gouden en zilveren passementen, gallons enz.: M. L. Hermans & C°., aldaar, voor rijtuigen; J. Mouton & Zoon, aldaar, voor chemische praeparaten; jhr. D. R. Gevers Deynoot, te Loosduinen, voor goudsche kaas; Beekhuis, Damsté & C°., te Groningen, voor loodwit; Oomkens, van Bakkenes & Damsté, aldaar, voor drukproeven; Met & Meylink, te Haarlem, voor boekbinderswerk; L. Veneman, te 's Hertogenbosch, voor een preekstoel; Dirk Baan, te Hoogwind, voor noord hollandsche kaas; Gebr. Stibbe, te Kampen, voor fijne likeuren; Gebr. J. & F. Andriessen, te Roermond, voorwerpen van lood; Cuijper & Stoltzenberg, aldaar, voor een preekstoel; Frans Stolzenberg, aldaar, voor geborduurde kerksieraden; J. Linden, te Rotterdam, chirurgikale insirumenten; Gebr. van Stolk, aldaar, voor verzameling van graansoorten, H. de Heus & Zoon, te Utrecht, voor koperwerk.

EERVOLLE VERMELDING: Z. Exc. de minister van Koloniën en de sub kommissie te Batavia, voor O. I. voortbrengselen; A. van Arcken, te Amsterdam, voor chronometers; Instituut tot onderwijs van Blinden, te Amsterdam, 2 malen in 2de en 26ste klasse; T. L. Feschotte, firma A. de Boeck, te Amsterdam, voor gouddraad, gouden borduursels enz.; Holst en Kooy, aldaar, voor touwwerk; B. en C. Mourits Weddelink, aldaar, voor zilverwerk; de Wed. J. L. Prins, te Arnhem, voor tapijt van varkenshaar; C. van Alphen, firma Gildemeester en Hooft, te Breda, voor karpetten; C. Maas en Zoon, te Delft, voor lakens; D. Draaisma, te Deventer, voor potjes en buizen voor elektro-galvanische telegrafen; Schoneveld Westerbaan en C°., te Gouda, voor stearine-zuur, zeep enz.; G. N. Bonscholte, te 's Gravenhage, voor zilverwerk; L. J. Enthoven en C°., aldaar, voor machinerie; Gebr. van den Heuvel, aldaar, Boekbinders; J. M. Yserman, firma Wed. M. Yserman en Zoon, aldaar, voor schelmachine; C. D. van Schouwenburg, aldaar, voor meubelen; N. M. Logeman, te Haarlem, voor physische instrumenten; W. J. van Hoogerwou en Zoonen, te Boxtel, voor damasten; Jhr. J. B. A. T. M. Verheijen, te 's Hertogenbosch, voor opgezette vogels; L. de Jong, te Maastricht, voor glas schilderwerk; P. Regout, aldaar, voor kristal, glas en aardewerk; J. H. Ochtman, te Middelburg, voor vlassoorten; Jacobs Feldman en C°., te Roermond, voor katoenen en wollen manufakturen; Frères Janssens, te Herten (Limburg), voor katoen en garen geverwd met adrianopelrood; Wouter de Baat, te Sliedrecht, een heiblok; B. J. A. van Bengen, te Rotterdam, voor haarwerk; A. Ellerman, aldaar, voor vlas en lijnzaden; Fop Smit, te Kinderdijk, voor modellen van schepen; P. Theunissen, te Rotterdam, voor laarzen en schoenen; J. Leenarts, te Utrecht, voor hoeden met ventilatie; G. Soeders, te Maarsen, voor rijtuigen; J. Spekman Duyvis, te Koog aan de Zaan, voortbrengselen van Garst; Th. Stieltjes, te Zwolle, voor wateropstuwende werktuigen.

Men verzoekt ons eene plaats te geven aan het volgende uit den vrolijken en geestigen *Humorist*, die steeds door velen met genoegen gelezen wordt:

De Tarantula.

Het diertje welks naam wij daarneder schrijven, is eene soort van spin, en wordt dus genoemd omdat het in de streken van Taranto, eene stad in het zuiden van Italië, menigvuldig wordt aangetroffen. Het vergift, dat de Tarantula door haar beet mededeelt, brengt zulke wonderbare en tegenstrijdige uitwerksels voort, dat men moeite zou hebben daaraan te gelooven, indien zij door eene eindelooze reeks van ondervindingen niet boven allen twijfel verheven waren.

Er zijn er onder degenen, welke door deze spin gebeten zijn, die niet kunnen slapen, ook die niet wakker kunnen blijven; sommigen weenen, anderen lagchen altijd, dezen knarsen op de tanden en worden door razernij vervoerd, genen daarentegen zingen en dansen zonder ophouden; eenigen moeten steeds braken, anderen overvloedig zweeten; bijna aan allen wordt eene sterke neiging voor kleuren medegedeeld; doch ook deze neiging is weer verschillend: het rood behaagt den eenen, het groen bevredigt den anderen, het geel verheugt den meesten, enz.

Het lijmige vergift der Tarantula is niets anders dan haar speekselachtig vocht, en de eigenaardigheid bestaat hierin dat het terstond de verbeelding fixeert op het voorwerp, hetwelk haar, toen de beet geschiedde, bezig hield, zoodat als iemand zich op dien oogenblik verbeeldde koning te zijn, dit aangename idée hem niet zou verlaten, dan na volledige uitwerping van het vocht, hem door den beet dezer vergiftigde spin ingeblazen.

Wegens diezelfde slijmerigheid veroorzaakt dit vergift in den beginne geene enkele onaangename gewaarwording; maar eerst in het vervolg, soms na een geheel jaar, wordt het door de warmte der zon verdund en opgewekt. Het verkrijgt beweging en leven, en brengt zijne uitwerksels voort, die verschillen volgens de deelen, welke het aandoet en ontsteekt.

De muziek is het eenige en voornaamste geneesmiddel tegen die zonderlinge kwaal; want de zieke danst op zijne toonen met groote krachts-inspanning, en zelfs met veel juistheid, al heeft hij ook nooit dansen geleerd, en zie! met het zweet dringt ook het vergift naar buiten. Indien er echter ook maar een klein deeltje van terug blijft, brengt dit periodiek nog dezelde verschijnselen voort. En vandaar komt het, dat men personen aantreft, die er 40 à 50 jaren mede behebt blijven. (Vergelijk Mr. Moreri, *Grand Dictionnaire historique*, zie ook Sanguverdus *Traité de la Tarentole.*)

Opmerkzame lezer! hebt gij in 's lands hooge raadzalen eenige onzer redenaars wel eens bewonderd, die door eene spreek-manie aangetast schijnen en naar geen raad hoegenaamd willen luisteren? Hebt ge wel eens verbaasd gestaan over sommige publicisten, die een *idée fixe* met hand en tand voorstaan, en er door geen redeneringen, hoe bondig ook, van teruggebragt kunnen worden? vermoedt ge nu wel aan welke kwaal ze lijden? ja, wij gelooven vastelijk, dat zij door de Tarantula zijn gebeten, en raden dezen redenaars en publicisten vriendelijk aan, dat zij zich eenig muziekinstrument aanschaffen en onvermoeid zoolang dansen, tot dat zij al het vergift uitgezweet hebben; dan zullen zij als nieuwe menschen worden en der maatschappij meer nut aanbrengen.

Zou in den beet der Tarantula niet de oplossing van nog meer onverklaarbare raadsels opgesloten liggen?

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Donderdag, 22 November.

In deze zitting is ingekomen een wetsontwerp tot verklaring van algemeen nut van den aanleg van den weg van Uden over Zeeland en Reek naar Overlangel, in de provincie Noordbrabant.

De algemeene beraadslagingen over hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1856 (Departement van Binnenlandsche Zaken) zijn heden voortgezet en geëindigd, nadat door de heeren Mackay, van Goltstein, van Akerlaken, de Kempenaer,

Roeckx, van Niepen van Sevenaer, van Lennep, Schimmelpenninck van der Oye en den minister van Binnenlandsche Zaken het woord was gevoerd.

De artt. 1 tot en met 49, behoorende tot afdeeling I (*kosten van het departement*) en afdeeling II (*kosten van het bestuur der provincien*), werden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Nadat de heeren van Akerlaken, Schimmelpenninck van der Oije en Mackay over de ontwerpen betrekkelijk de IIIde afdeeling (*nationale militie en schutterijen*) eenige beschouwingen hadden voorgedragen, die door den Minister van Binnenl. Zaken beantwoord zijn, werden de artt. 50 en 51 zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd

De IVde afdeeling (*Medische politie*) gaf aan de heeren Westerhoff, van Deinse, van Hoëvell en Schimmelpenninck van der Oije aanleiding de regeling van dit onderwerp ter sprake te brengen.

De heeren van Bosse en Poorter behandelden de „subsidien aan de provinciale kommissien van geneeskundig onderzoek en toevoorzigt" in art. 52 vermeld. Na de beantwoording door den minister van Binnenl Zaken, werd dit artikel en de artt. 53 tot en met 56 zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De Kamer heeft achtereenvolgens goedgekeurd de konklusien der rapporten van de Kommissiën tot onderzoek der overeenkomsten met Frankrijk en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika betrekkelijk de konsulaire agenten strekkende tot verzending dier rapporten bij afschrift aan den minister van Buitenlandsche Zaken.

De Kommissie heeft aan het einde der zitting omtrent een aantal adressen rapport uitgebragt.

'sGRAVENHAGE, 22 Nov. Z. K. H. prins Frederik wordt heden nacht van Berlijn in deze rezidentie terug verwacht. H. K. H. prinses Frederik, benevens prinses Maria, zullen nog eenigen tijd te Berlijn verblijven.

— Ged. Staten van deze provincie hebben, bij resolutie van 20 dezer, bepaald: 1°. dat de verkiezing van een lid der Provinciale Staten, voor het hoofdkiesdistrikt Leiden, ter vervulling van de vakature, ontstaan door het overlijden van Mr. G. van Outeren, zal plaats hebben op Woensdag den 5 December 1855 en dat, indien er eene herstemming mogt worden vereischt, deze zal plaats hebben op Woensdag 19 December aanstaande.

— In deze rezidentie zijn aangekomen en aan het hôtel *de l'Europe* afgestapt de baron van Zuylen van Nyevelt, nieuw benoemd lid van de Algemeene Rekenkamer en de burggraaf Chambrun, komende van Parijs.

— Op Donderdag, den 29 November aanstaande, zal op het Raadhuis dezer gemeente worden gehouden eene vergadering van kiesgeregtigden tot het kiezen van leden voor de Kamer van Koophandel en Fabrieken alhier, in plaats van de heeren J. B. Maxwils en W. J. van Heijnsbergen, die met einde dezes jaars aan de beurt van aftreding zijn, doch weder ingekozen kunnen worden.

— De heer A. J. Gurabain, thans direkteur in het gesticht voor krankzinnigen alhier, is tot kamerbewaarder bij de Tweede Kamer der Staten Generaal benoemd.

UTRECHT, 21 Nov. Is de Katholieke Kerk schoon en verheven in hare leer, hare gebruiken, hare plegtigheden, heerlijk en schoon vertoont zij zich vooral daar, waar zij haren glans verspreidt in het christelijk leven van den mensch, en men de zuiverheid harer zedeleer, in het burgerlijk en huiselijk leven, door den christen, in beoefening ziet gebragt; hoe stiller, hoe verborgener, hoe nederiger die deugden worden beoefend, des te liefelijker blinken zij u in de oogen, indien het u soms gelukt den sluijer op te ligten, door welken de ootmoedigheid, dat alles voor u verborgen hield, of wanneer de christen-zelf, de andere les des Heeren indachtig: »*laat uw licht schijnen voor de menschen*", de aandacht der wereld niet langer kan noch mag ontgaan. Een zoodanig schouwspel leverde de St. Willibrordus kerk alhier gisteren op. De waardige de Bruijn en zijne achtingswaardige echtgenoote, de weldoeners der armen en der Kerk, vierden hun gouden huwelijksfeest en wilden aan het Altaar, de getuigen eenmaal van hunne wederzijdsche huwelijksbeloften, en aan hetwelk zij hunne godvruchtige kinderen in de dienst des Heeren opvoedden, plegtig Gode hunne erkentelijkheid betuigen. De Hoog Eerw. Deken, geassisteerd door drie zijner ambtsbroeders, was de tolk hunner gevoelens en droeg, aan het heerlijk versierd altaar voor de bejaarde echtelieden eene Misse van dankbaarheid op, die door eene uitmuntende kerkmuziek werd begeleid en door eene talrijke vergadering van geloovigen werd bijgewoond. Gedurende de H. Misse naderden de jubellarissen met hunne kinderen, tot de H. Tafel en werd het prachtige geschenk, door hen aan de kerk geschonken, voor het eerst gebruikt, waarvoor in zijne hartelijke en stichtende toespraak de Hoog Eerw. Deken, hun dank zegde. De plegtigheid werd op eene treffende wijze besloten door eene ruime uitdeeling van brood aan de armen, die voor hunne weldoeners Gods zegen waren komen afsmeeken. Die gisteren bij dit feest, in de kleine, doch wezentlijk schoone kerk van den H. Willibrordus, tegenwoordig waren, moesten erkennen, dat slechts de Katholieke Kerk, die het huwelijk als een verheven en groot Sakrament vereert, zulke feesten en zulke plegtigheden aanbiedt. Sluiten wij met den hartelijken wensch, dat de achtingswaardige echtelieden, tot glorie van God en tot zegen van kerk en armen, nog lang de kroon hunner achtbare grijsheid mogen dragen.

WORMERVEER, 21 Nov. De prijzen der kaas op de markt van heden waren: voor kleine *f* 30½, middelbare *f* 33 per 50 Ned. ℔; de aanvoer was 25 stapels.

Gisteren te Purmerend: voor kleine *f* 31, middelbare *f* 33½ per 50 Ned. ℔.

ARNHEM, 21 Nov. Gisteren avond zijn in de vergadering van den gemeenteraad finaal vastgesteld de verordeningen op de heffing en invordering der gewijzigde plaatselijke belastingen en die van het gemaal als eigen middel. De diskussien waren bedaarder en de toon bezadigder dan men aanvankelijk verwacht had. Op het voorstel van den heer Henny werd besloten, een artikel in de verordeningen op de wijnen en het gedistilleerd, waarbij aan de handelaren de verpligting was opgelegd, op den 31 Dec. 1855, vóór middernacht, aan den ontvanger opgave te doen van den bij hen aanwezigen voorraad wijn en gedistilleerd, in dier voege te wijzigen, dat die verpligting werd vastgesteld op 1 Jan. 1856, des morgens vóór 10 ure, en wel omdat het laatste artikel bepaalt, dat de verordeningen in werking treden op 1° Jan. 1856 en dus vóór dat tijdstip niet verbindend zijn. (*H.*)

'sHERTOGENBOSCH, 21 Nov. Z. D. H. W. Mgr. Samhiri, patriarch van Syrië, is ll. Zaturdag, na eenige dagen te Hoeven, bij Mgr. den bisschop van Breda te hebben doorgebragt, te Breda aangekomen. Onze korrespondent deelt ons daaromtrent eenige treffende bijzonderheden mede, welke wij tot ons leedwezen te laat ontvangen hebben, om nog in ons nommer van heden te kunnen opnemen, en welke wij derhalve tot ons volgend nommer bewaren.

Naar wij vernemen is de doorluchtige Patriarch gisteren in deze stad aangekomen. (*N. N. B.*)

— Gisteren is de Heer Louis Veneman, onze stadgenoot, een in zijn vak algemeen bekend en geacht gotiesch beeldhouwer, bouwkundige en ornamentsnijder, alhier van Parijs, alwaar hij als bekroonde voor zijnen tentoongestelden gotischen predikstoel, bestemd voor de R. C. kerk te Poelwijk bij 's Hage, bij de plegtige sluiting der wereld tentoonstelling is tegenwoordig geweest, teruggekeerd. Zijne werklieden hadden ter zijner feestelijke ontvangst, zijne atteliers versiert en des avonds geillumineeid, terwijl hem door de harmonie *door oefening volmaakter*, eene serenade bij fakkellicht werd gebragt. (*H*)

SLEEUWIJK, 20 Nov. Voor velen in ons land zal de volgende mededeeling zeer welkom wezen, dat met 1 Januarij 1856 het tarief aan het groote veer tusschen deze plaats en Gorinchem aanmerkelijk zal verminderd worden Vroeger betaalde 1 persoon 25 cents, 2 personen 30 cents en 3 of meer personen 11 cents elk, hetwelk nu op 2½ cent per persoon zal gebragt en voor paarden, rijtuigen, vee, enz. naar gelang zal verminderd worden. (*Arnh. Cour.*)

'S GREVELDUIN CAPELLE, 20 Nov. De hooihandel in de Langstraat en de vlashandel in het Land van Heusden en Altona zijn steeds zeer geanimeerd. Voor het hooi betaalt men *f* 17 à 18 de 1000 halve Ned. ponden, voor puike kwaliteit *f* 22 en voor het vlas *f* 1,80 à 2,40 de steen of 3 Ned. ponden. Van beide produkten zijn groote hoeveelheden naar Holland en Belgie verzonden en heeft dit vooral van het laatste produkt nog dagelijks plaats. (*Arnh. Cour.*)

Men leest in de Tweede Editie van het *Handelsblad*:

LONDEN, 22 Nov. De *Times* meldt, dat de generaal Canrobert te Stockholm eene overeenkomst heeft onderteekend, volgens welke Zweden een kontingent troepen en kanonneerbooten zal leveren. Het Engelsch Fransch-Zweedsche leger zal in de volgende lente Koerland binnenrukken. Aan Zweden zal als vergoeding Finland worden teruggegeven.

De *Morning-Post* echter verklaart dit berigt voor valsch.

PETERSBURG, 23 November. Het Plan eener algemeene volkswapening (Noradnoe Opollschenie) is in overweging genomen, en zal, in geval van nood, onder de benaming van »derde ban" worden ten uitvoer gelegd.

WEENEN, 21 Nov. Men meldt, dat het bedrag der actien van het crédit-mobilier, welke ter beschikking van het publiek zullen worden gesteld, 15 millioen florijnen zal zijn. De inschrijving zal van 10 tot 15 December geopend zijn.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Nov. De paketboot de *Indus*, den 12n van Konstantinopel vertrokken, is heden te Marseille aangekomen. Het eskader van admiraal Bruat was uit de Krim te Konstantinopel met twee brigaden keizerlijke garde, artillerie- en genie-troepen en militaire equipagiën teruggekeerd. Men zeide verder dat de 20e, 39e, 50e, 72e, 86e, 91e, 97e en 100e regimenten infanterie naar Frankrijk zouden terugkeeren. Volgens berigten uit Azië was het beleg van Kars opgebroken en keerden de Russen naar Tiflis terug. Omer Pacha zou Kataïs tot op 20 mijlen genaderd zijn.

Selim Pacha is met egyptiesche kurassiers en artillerie van Trebisonde naar Kars vertrokken. Men meldt uit de Krim dat de engelsche generaal Vivian te Kertch aangekomen is. De russiesche generaal Wrangel heeft versterking ontvangen, en schijnt nu de straat van Yenikale te bedreigen. De geallieerden konden hem 30,000 man tegenstellen en andere troepen werden nog gewacht. De uitvoer van levensmiddelen in het ottomanische rijk is verboden, en den invoer voor drie maanden vrijgesteld.

— De Keizer heeft heden ten één ure in het champ-de-Mars revue over de garde gehouden; hij droeg veldtenue, en het grootkruis der zweedsche Seraphynenorde. De hertog van Cambridge in het uniform van kolonel der Horse-guards reed aan zijn linkerhand. De Keizerin volgde met haar hofdames in een open rijtuig gezeten.

— Ter beurze liep het gerucht, dat generaal Canrobert Zweden tot een verbond met de westersche mogendheden zou overgehaald hebben, en men schrijft de rijzing der fondsen aan den gunstigen indruk dier tijding toe. Men wil weten dat ook Denemarken zich niet ongenegen betoont, om denzelfden weg in te slaan.

— Toen generaal Bosquet de deputatie uit den gemeenteraad van Pau ontving, moet hij zich over de vredeskansen op deze wijs uitgelaten hebben: een langdurige oorlog schijnt mij onwaarschijnlijk toe, want Rusland heeft in wezenlijkheid geen leger.

— De kardinaal Donnet heeft aan de geestelijkheid van zijn diocees een herderlijken brief gerigt om de uitoefening der weldadigheid den geloovigen aan te bevelen.

— Men zegt dat de komst van den heer Cavour op een nieuwe leening betrekking heeft. Wat men gezegd heeft over een savooischen spoorweg is bezijden de waarheid, daar het fransche gouvernement niet wil terugkomen op haar weigering om de voortzetting der baan van Lyon naar Chambéry goed te keuren, zoo als de sardinische maatschappij gewenscht had.

— Bij gelegenheid van de terugkomst der korpsen zullen in navolging van het eerste keizerrijk prachtige feesten plaats hebben. De keizer zal hen aan het paviljoen der Tuilleriën ontvangen en voor zich doen defileeren.

— Een Engelschman heeft zich naar Sebastopol ingescheept op een klein vaartuig dat hem toebehoort, om steenen uit de verwoeste stad te halen, waarvan hij zich nu bij Londen een huis wil doen houwen,

— 22 Nov. Een telegrafische dépêche uit Marseille meldt, dat de Koning van Sardinië heden morgen vroeg, aan boord van het schip *Carlo Alberto* aangekomen is.

De schepen in de haven en de straten waar de Koning met zij talrijke staf doortrekken moest, zijn met vlaggen versierd. Levendige toejuichingen worden de vorst overal gebragt.

ENGELAND.

LONDEN, 21 Nov. Sir Ch. Napier is als vertegenwoordiger van den burg van Southwark gekozen. De admiraal heeft bij die gelegenheid de volgende rede uitgesproken:

»Ik geloof M. H. dat gij naar het Parlement een man afvaardigt, die zeer onbescheiden is, maar die zich zal trachten te beteren. In de Oostzee heb ik gedaan wat ik kon, en mijn matrozen hebben mijn voorbeeld gevolgd. Als ik hen opgeroepen had om de muren van Sweaburg te beklimmen, zou geen enkele geaarzeld hebben.

»De vloot in de Oostzee handelt niet; men verwijte dit den dapperen admiraal niet, die haar kommandeert, maar het gouvernement dat hem de middelen niet geeft om te zegevieren.

»Ik keur het af dat de regering zoo vele officieren verlof geeft *voor dringende zaken*; ik ben voorstander van een krachtigen oorlog, omdat dit het spoedigste middel is om spoedig vrede te maken. Verleden jaar zou men met 100 kanonneerbooten Sweaborg hebben kunnen innemen; nu zijn 300 zelfs onvoldoende.

»Als men vrede wil maken, moet men eischen dat Rusland al de oorlogskosten betale."

De vergadering juichte deze redevoering sterk toe, en ging uit een, na drie hurrah's ter eere van de Koningin en der liberale pers, en na drie keeren gebromd te hebben over lord John Russell.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 November.

BEVALLEN (20 Nov.): M. E Coeverden, geb. van Gartzgen, D.

OVERLEDEN (15 Nov.): E. A. Wijthoff. — (16 Nov.): S. S. van Limburg Stirum, geb. Munter, 55 j. — (17 Nov.): D. Friedhof, geb. Lankamp, 50 j. — (18 Nov.): M. C. Eschman, 30 j. - J. Gemke, 60 j. - A. S. C. Pienink, 2½ j. - G. Jacobi, 6½ j. - A. Schult, wed. F. A. Helms, 81 j. — (19 Nov.): M. G. J. J. Borghols, 5 m.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fonds	Rente	21 NOV. 4½ u. gebl.	22 NOV.	4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	62¼	62⅛	62 3/16	62¼
Dito Dito	3 „	73 9/16	73½	73⅜	
Dito Dito	4 „	92¼	92⅜	92 7/16	
O. I. Leening 1844	4 „		92 1/16		
Amortisatie	3½ „		89		
Handel-Maatschappij	4½ „	128	129		
Aand. Arnh. Spoorweg	4½ „				
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½ „				
Maatschappij van Weld.	4 „				
Aand. Ned. Bank.	„				
België, Certifikaten	2½ „				
Dito *Rothschild*	2½ „		50 1/16		
Frankrijk, Obligatiën	3 „				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼ „	19½	19 7/16	19 9/16	19½
Nieuwe	3 „	38	38		
Binnenlandsche	3 „	32⅞	32 15/16	33	32 15/16
Cert. Coup. Sp. Com.		4 7/16	4⅜		
Amortisable Schuld		6 1/16	6 1/16		
Portugal, te Londen	3 „	40 1/16	40⅛	40⅛	
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope en Cº.*	5 „	101¼			
Dito Aº. 1828—1829	5 „	100			
Negot. 1831 en 1833	5 „		81¼		
Nieuwe Engelsche	4½ „				
Negot. 1840	4 „	74⅝	74⅝		
Dito *Stieglitz*	4 „	74	74		
Dito Nieuwe	4 „				
Certifikaten te Hamburg	5 „				
Inschr. op 't Grootboek	6 „				
Dito Certifikaten	6 „	56⅝			
Polen, Obligatiën	4 „	68	67⅞		
Aandeelen 1835			142¼		
Oostenrijk, Metalliek	5 „	63⅛	62 15/16	63	
Dito Nationale	5 „	66 3/16	65 15/16	66 3/16	66⅛
Dito 1847	2½ „	32 1/16	32	32 1/16	
Dito 1851 en 1852	2½ „	32 1/16	32	32 1/16	
Dito Nieuwe	5 „	73	72 15/16	73	
Dito 1854	5 „	73	72 15/16	73	
Weener Bank	5 „				
Dito	4 „		56½		
Aand. met Loting fl. 250	ƒ				
Nieuwe dito 1854		267½			
Pruiss. Aand. 1854	3½ „				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.	„	1⅛	1⅛		
Dito Orig.		1⅛	1 1/16		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 „				
Sardinië, te Londen	5 „				
Denemarken, dito	3 „				
Louisiana, te Londen	5 „	99⅞			
Brazilië	5 „	97⅝			
Dito 1843	5 „				
Mexiko, te Londen £ 100	3 „	18 5/16	18¼	18¼	
Dito Onbepaalde	3 „	18⅛	18⅛	18⅛	
Peru	4½ „				
Grenada, dito à £ 100	2½ „	17 15/16	17 11/16		
Dito Uitgestelde		6 15/16	6 11/16		
Ecuador		3 7/16	3 7/16		
Venezuela, te Londen	4½ „		26		
Dito Uitgestelde	1½ „		11 1/16		
Grieken, Bt. à £ 100	5 „				

5 pCt. Stieglitz 80⅝; Ecuad. onb. 3 7/16; Gren onb. 17⅝; Ven. onb 25⅜; Grieken onb. 2⅞; F. O. Sp. A. ƒ130; L. N. Phil. 83½; O. B. A ƒ980.

De markt vertoonde bij geringe omzet eene neiging tot achteruitgang, met uitzondering der Aand. Handel-Maatschappij en der 1¼ en 3 % Spanje.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt., Prolongatie 4½ pCt. Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 55 9/16	Livorno	2/m.	ƒ 38⅞
„	zigt	„ 56⅛	Napels	„	„ 87
Bordeaux	2/m.	„ 55⅛	Petersburg	„	„ 1.65½
„	zigt	„ 55⅝	Weenen	6 w.	„ 30⅝
Madrid	3/m.	„ 243	Augsburg	„	„ 35⅛
Cadix	„	„ 243	Frankfort	„	„ 98⅝
Seville	„	„ 240	Hamburg	2/m.	„ 34⅞
Bilbao	„	„ 241	„	zigt	„ 35 5/16
Lissabon	„	„ 41⅛	Londen	2/m.	„ 11,70
Porto	„	„ 41⅛	„	zigt	„ 11,85
Genua	2/m.	„ 45⅝	Rotterdam	„	⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 22 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 53⅛. Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc 93⅝, Spanje 1—3 pc 19⅛; Binnenl. 3 pc. 33; Romeinen 5 pc. 81⅝; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 66⅛.

PARIJS, 22 Nov. Fransche 4½ pc. —.—; 3 pc. 66.10; 3 pc. Spanje —; id. 1¼ pc —; 4½ pc. Met. —; Rom. Leen 84.

LONDEN, 22 Nov. Consols 88⅜, 3 pc. Spanje buitenl. 38⅛. 1¼ pc. dito 19⅜. Comité-Bewijzen 4⅜: Passive 5⅞ 5, c. Rusl. 96; 4½ pc. dito 87; 4 pc. Holl 93½: 2½ pc id. 63½; 5 pc. Sardinië 85½. Brazilië 98½. 4½ pc. Peru 74½; Gren. uitg. 6⅝; id. werk. 19½; 3 pc. Mexiko 19½; Turkije —; 4 pc. Portugal 44; Ecuador —; Wissel op Amst. —.—.

WEENEN, 22 Nov. Met. 5 pc. 74; id. 4½ pc. 64⅝; Bank-Aktien ——; Wissel op Londen 11.3, Amst. ——; Parijs 131½; Goud —; Zilver —; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 22 Nov. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 95½; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 20⅛; Parijs 79⅞; Amst. —; Weenen —— ; Petersburg —.

HAMBURG, 22 Nov. Spanje 3 pc. 30½; id. 1 pc. 18⅛; Rusl. 5 pc. —; 3 pc. Mexikanen —; 5 pc. Sardinië —; Wissel op Amst. —.—; Londen kort —.—; Weenen —.—.

FRANKFORT, 22 Nov. 5 pc. Met. 65; 1 pc. Spanje binnenl. 19 5/16; id. 3 pc. 32½; Wissel op Londen 3/m. ——; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIËN.

Metalliek	ƒ 26,32½	à —	Pruissische	ƒ 34½	à —
Napelsche	—,—	„ —	Spaansche	—,—	„ —
D.v. in £St.	11,72½	„ —	Hamb. Russ.	34	„ —
Eng. Russen	11,72½	„ —	Russ. in Z. R.	83¼	„ —
Fransche	55⅝	„ —	„ Pap. „	—	„ —
Belgische	55⅝	„ —	Pools. in Fl.	26½	„ —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à ƒ 10 per Stuk	ƒ 9,70 à	9,80
Oude Gerande Dukaten	„ 5,55 „	5,65
Wigtige Souvereinen	„ 11,75 „	11,85
„ Pistolen	„ 9,55 „	9,6
Stukken van 20 Francs	„ 9,35 „	9,45

Baren Goud en Specien à ƒ 1442,60 per Ned. ℔ fijn 11 à 11½ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters	per Stuk ƒ 2,55 à	2,60
Stukken van 5 Francs	„ 2,33 „	2,36
Brabandsche Kroonen	„ 2,65 „	2,70
Fransche	„ 2,70 „	2,75
Pruissische Daalders	„ 1,74 „	1,77
Zilver 1000 à 980	ƒ —,— à	—,—
„ 900 „ 700	„ 104,20 „	104,70

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 23 November.

AFLOOP DER VEILING van 17,084 Kranjangs en Kanassers JAVA SUIKER, gehouden door de Nederl. Handel-Maatschappij, te Amsterdam, den 22sten November 1855.

Monst. Nº.			Monst. Nº.		
10,	verk. van ƒ 43	tot ƒ —	16,	verk. van ƒ 44½	tot ƒ 48¾
14,	„ „ 43	„ „ 45	17,	„ „ 45½	„ „ 48¼
15,	„ „ 43½	„ „ 46½	19,	„ „ 47¾	„ „ —

AVARIJ-PRIJZEN,

IN AFZONDERLIJKE KWALITEITEN.

Veiling 22 Nov. 1855. Goed, mooi en fraai. Bruin Nº 5 9 Kranjangs; Ligt Bruin Nº 7. 34 kranj.; Blond of Geel Nº 9. 64 kranj.; Nº 10. 170 kr. ƒ43; Nº 11. 147 kr.; Grijs Nº 12. 78 kr., Nº 13. 154 kr.; Half Wit Nº 14. 1178 kr ƒ45, 43½, Nº 15. 2419 kr. ƒ46, 44¾; Wit Nº 16. 6396 kr. ƒ47, 45½, Nº 17. 3060 kr. ƒ 47½, 45¾, Nº 18. 581 kr, Nº 19 159 kr.

BS. 2835.

Veiling 20 Sept. 1855. Goed, mooi en fraai. Ligt Bruin Nº 6. ƒ31¾, Nº 8. ƒ32¾, 32½; Blond of Geel Nº 9. ƒ34, Nº 10 ƒ34¾, Nº 11. ƒ35½; Grijs Nº 12. ƒ 36; Half Wit Nº 14. ƒ37¼, Nº 15. ƒ38¼, 37¼; Wit Nº 16. ƒ39, 38¼, Nº 17. ƒ39, 38¼, Nº 18. ƒ40.

Zamengestelde en te Middelburg liggende Kav. zijn in deze opgaaf niet opgenomen.

ANTWERPEN, 22 Nov. *Koffij.* Heden werd de verkoop bekend van 5816 balen St Domingo gedeeltelijk op spekulatie. Voor dagelijksche behoefte werd een honderdtal balen Braziel verkocht. De markt heeft een ferm aanzien.

Graanmarkt gesouteneerd en met geregelde vraag voor alle soorten. Oliezaad mede vast.

Rijst De vraag naar Arracan blijft voortdurend levendig en prijzen stijgen. Van ongepelde Arracan zijn ca. 3000 bn ex *Marimac* is à ƒ 9 gedaan en ca. 1200 balen gepeld Necransee op levering à ƒ 11½, tot welke prijs er nog kooplust bestaat.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 22 Nov. Wijnmalen, Clio, Batavia. - De Vries, Actievo, Havana. - Bakker, Sagitta, Savannah. - Helmers, Maryland, Baltimore.

HELVOET, 22 Nov. Bakker, Henriëtte Maria, Batavia, l. v. Brouwershaven.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 23 November in lading naar:

Keulen	A. v. Ahlen, Colln Nº 9.
Keulen & Coblentz	J. Grenshauser, die Gebruder.
Weesel	F. Beijer, Wilhelmina.
Dusseld. & Neus	H. Lutzenkirchen, Koophandel.
Manheim	L. Lang, Concordia.
Frankfort	J. Kievitz, Frankfort Nº. 17.
Duisburg	C. Scholten, Hoffnung.
Mainz	F. Leijdekker, Mainz Nº. 2.

Rijnhoogte ARNHEM 22 Nov. 1 el 11 duim.
KEULEN 22 „ 6 vt. 0 „

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O.Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 26 November, 's avonds ten vijf ure.

1. Een Huis, Achterhuis en Erf, Heerengracht, RR 249. — 2. Huis en Erve, Leliegracht, RR 93 — 3. Dito, Nieuwendijk, H 2. — 4. Huis en Erf, O. Z. Voorburgwal, A 139. — 5. Huis en Erve, achter Perceel Nº. 4, in de Engelsche Steeg, A 133; te zamen in slag. — 6. Dito, Nieuwstraat, H 1918 — 7. Dito, Suikerbakkersteeg, achter Perceel Nº 6, H 1979, te zamen in slag — 8. Dito, St. Jansstraat, J 1237. — 9. Pakhuis en Erve, Regt Boomsloot, O 290. — 10. Huis en Erve, Rapenburgerstr., V 533. — 11. Huis, Achterhuis en Erve, Egelantiersgracht, NN 17. — 12. Huis en Erve, Lindengracht, PP 58. — 13. Dito, als voren, PP 59. — 14. Huis, Stalling en Erven, Weesperzijde, ZZ 5 en 6 — 15. Buitenverblijf *Land- en IJzigt*, buiten de Muiderpoort, aan den Zeeburgerdijk, ZZ 155. — 16. Huis, Tuin en Erve, Overtoom, Nº. 439. — 17. Huis en Erve, als voren, Nº. 441. — 18. Vier Huizen en Erven, in den Gang, a… Perceel Nº. 17; te zamen in slag. — 19. Huis en Erve, aan … Schinkel, Gemeente Sloten, Nº. 142. — 20. Dito, bij het la… gemelde Perceel, Nº. 146. — 21. Dito, naast het voorg… Perceel, Nº. 147; te zamen in slag. — 22. Drie Huizen en … ven, in het Dorp Sloten, Nº. 77 à 79. — 23. Huis en Erf, … voren, Nº 81. — 24. Twee Huizen en Erven, als de voorg… den, Nº. 82 en 83.

Advertentiën.

Vijftigjarige Echtverbindtenis

VAN

JOHANNES DE BRUYN

EN

CATHARINA VERHEUL.

UTRECHT, den 21 November 1855. (1543)

(1545) **Fatsoenlijke Ouders**, door rampen … troffen en zelfs in *eigen onderhoud* niet kunnende … zien, zoeken voor hunne drie Dochters, van tusschen 20 en 30 jaren, betrekkingen, waarin zij dat voor … zelven zouden kunnen verdienen. Zij verzoeken all… die daartoe in de gelegenheid zijn, zoo hier als el… het adres, aan hetwelk zij zich daartoe nader zullen … te melden hebben, wel te willen kenbaar maken o… de letters Z. Z. aan den Boekhandelaar G. W. VAN B… Weste-Wagenstraat te Rotterdam.

STOOMBOOT-DIENST

tusschen

Zierikzee en Rotterdam

en tusschenliggende plaatsen en veeren;

DIRECTE VAART MET DE

STOOMBOOT **STAD ZIERIKZEE.**

Dagen en Uren van vertrek in de maand December 18…

Van ZIERIKZEE:			u.	m.	Van ROTTERDAM:			u.
Zondag	2,	's morg.	6	30	Dingsd.	4,	's morg.	9
Dond.	6,	„	9	30	Vrijdag	7,	„	6
Zondag	9,	„	10	30	Dingsd.	11,	„	6
Dond.	13,	„	5	30	Vrijdag	14,	„	8
Zondag	16,	„	6	—	Dingsd.	18,	„	9
Dond.	20,	„	9	30	Vrijdag	21,	„	6
Zondag	23,	„	10	30	Dingsd.	25,	„	5
Dond.	27,	„	5	30	Vrijdag	28,	„	7
Zondag	30,	„	6	—				

Aanlegplaats te Rotterdam, aan het Oude Hoof… Dordrecht aan de Hooi Kade.

Reizigers met den Rijnspoorweg aangekomen gel… zich aan te melden bij de Directie van het Statio… het doen van sein, in welk geval de naar Zierikzee… trekkende Stoomboot aldaar zal aanleggen.

De Goederen kunnen uiterlijk tot een half uur … het vertrek der Boot bezorgd worden; later kom… blijven dezelve tot de eerstvolgende reis liggen.

Voor het aanteekenen van pakjes, enz., betaalt … Rotterdam thans 6 centen, voor ieder adres.

Nadere informatiën te bekomen: Te Rotterdam … den heer C. G. Weldrager, Commissaris der Zee… Veeren, Haringvliet, wijk 12, nº. 11. Dordrecht … den heer J. B. Zahn, Marktp. B, 217. Willemstad … den heer A Schippers. Amsterdam, bij den … G. L. Koopman, Jr., Egelantiersgracht, NN 62.

Bij vertrek des nachts kunnen de Passagiers, de… kiezende, des avonds te voren zich aan boord be…

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN en J. S. DE …
is van de pers gekomen:

DE GEBRUIKEN EN PLEGTIGHEDEN

DER

Roomsch Katholicke Kerk,

Met Geschiedkundige Aanteekeningen, ten dienste … Katholieke Jeugd. Vrij naar het Hoogduitsch …

JOZEF ANTONY,

Hoogleeraar te Munster.

door H. J. SONJES, R. C. Pastoor te Noord…

Tweede herziene druk.

Prijs 25 Cents.

De Uitgevers hebben den prijs van dezen 2de … van dit voor de Jeugd zoo nuttig werkje 10 cen… gesteld dan den eersten druk, om het boekje, d… vele Heeren Geestelijken wordt aangeprezen, me… meen te verspreiden.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en …

BIJVOEGSEL, behoorende bij *de Tijd*, van Zaturdag, 24 November.

ONTWERP VAN WET

OP DE ZAMENSTELLING DER REGTERLIJKE MAGT EN HET BELEID DER JUSTITIE.

EERSTE AFDEELING.

VAN DE ZAMENSTELLING DER REGTERLIJKE MAGT EN HET BELEID DER JUSTITIE IN HET ALGEMEEN.

Art. 1. Regtsmagt in burgerlijke en strafzaken wordt, overeenkomstig de bij deze wet voor ieder kollegie vastgestelde bevoegdheid, uitgeoefend door den Hoogen Raad, als opperste geregtshof, voor het geheele Rijk, de provinciale geregtshoven, arrondissements-regtbanken en kantongeregten.

Art. 2. De regtsmagt in burgerlijke zaken omvat de kennisneming en beslissing van alle twistgedingen over eigendom of daaruit voortspruitende regten, over schuldvordering en andere burgerlijke regten. Die in strafzaken betreft de kennisneming en beslissing van alle vervolgingen tot toepassing der wettig bepaalde straffen, tenzij de wet eenen anderen regter aanwijze.

Art. 3. De regtsmagt van den Hoogen Raad strekt zich, in de gevallen en op de wijze bij bijzondere wetten of reglementen van algemeen bestuur geregeld, mede uit tot vonnissen of arresten door de regterlijke magt in de koloniën en bezittingen van den Staat in andere werelddeelen gewezen.

Art. 4. Bijzondere wetten regelen de regtsmagt ten aanzien van burgerschapsregten.

Art. 5. Het openbaar ministerie wordt uitgeoefend door: den prokureur-generaal van den Hoogen Raad, de prokureurs-generaal bij de provinciale geregtshoven, de officieren van justitie bij de arrondissements-regtbanken, de officieren van politie bij de kantongeregten. De waarneming van het openbaar ministerie bij meer dan één kantongeregt kan aan één officier van justitie worden opgedragen.

Art. 6. Het openbaar ministerie is bijzonder belast met de handhaving der wetten, en, behoudens de uitzonderingen in andere wetten gemaakt, met de vervolging van alle misdrijven en het doen uitvoeren van alle strafvonnissen. Het wordt in burgerlijke zaken alleen gehoord bij een beroep in kassatie, en in het geval van art. 69 dezer wet. Het is ook bij de kantongeregten ter teregtzitting altijd tegenwoordig.

Art. 7. Er is een geregtshof in elke provincie. De regterlijke indeeling der arrondissementen en kantons, het bestaan, de zetels en de klassifikatie der arrondissements-regtbanken en kantongeregten worden, voor zooverre deze wet niet het tegendeel bepaalt, op den tegenwoordigen voet gehandhaafd.

Art. 8. In het *eerste* arrondissement van elke provincie behoort de regtsmagt in burgerlijke en strafzaken, die in de andere arrondissementen door de regtbanken wordt uitgeoefend, aan de provinciale geregtshoven. Al wat ten aanzien dier regtsmagt in deze wet bepaald wordt voor de arrondissements-regtbanken, is van toepassing op de provinciale geregtshoven, regt doende als regtbanken van het *eerste* arrondissement.

Art. 9. De leden der regterlijke magt worden door Ons benoemd. Hun getal en bezoldiging bij elk kollegie en kantongeregt wordt vastgesteld overeenkomstig de staten *A*, *B*, *C* en *D*, achter deze wet gevoegd.

Art. 10. De leden van en prokureur-generaal bij den Hoogen Raad, de leden der provinciale geregtshoven en arrondissements regtbanken, alsmede hunne plaatsvervangers worden benoemd voor het leven, de overige ambtenaren van het openbaar ministerie, als ook de griffiers en substituut-griffiers, tot wederopzeggens toe; de kantonregters en hunne plaatsvervangers voor vijf jaren. Bij herbenoeming der beide laatsten is de eenmaal afgelegde eed bij voortduring verbindend.

Art. 11. De leden van den Hoogen Raad worden door Ons benoemd, overeenkomstig de bepaling van art. 158 der Grondwet. De Hooge Raad, de aldaar voorgeschrevene kennisgeving aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal doende, voegt daarbij eene door de leden, met den prokureur-generaal in raadkamer vergaderd, opgemaakte aanbevelingslijst van tien personen, ten einde de Tweede Kamer daarop zoodanig acht sla, als zij dienstig oordeelt.

Art. 12. Wanneer in een provinciaal geregtshof eene plaats van prezident, vice-prezident, raadsheer, regter, regter-plaatsvervanger griffier of substituut-griffier open valt, maken de raadsheeren, leden van het hof, met den prokureur-generaal, in raadkamer vergaderd, eene lijst van aanbeveling van drie personen op, die aan Ons wordt aangeboden, om daarop zoodanig acht te slaan als Wij dienstig oordeelen. De regters, leden der provinciale geregtshoven, hebben geene meerdere aanspraak op de benoeming tot raadsheer, dan de overige leden der regterlijke magt.

Art. 13. Wanneer eene plaats van prezident, vice-prezident, regter, regter-plaatsvervanger, griffier, substituut-griffier of kantonregter openvalt, maakt de regtbank van het arrondissement, met den officier van justitie in raadkamer vergaderd, eene lijst van aanbeveling van drie personen op, welke, nadat de prezident van en de prokureur generaal bij het provinciaal geregtshof daarover zijn gehoord, aan Ons tot gelijk einde wordt aangeboden. De prezidenten en vice-prezidenten der hoven en regtbanken kunnen, zoowel buiten als uit de leden dier kollegiën worden benoemd.

Art. 14. De leden der regterlijke magt, behalve de griffiers der kantongeregten en officieren van politie, moeten op eene van 's rijks hoogescholen den graad van meester in de beide regten verkregen hebben;

sedert tien jaren de leden, ambtenaren van het openbaar ministerie en griffier van en bij den Hoogen Raad; sedert vijf jaren de leden, ambtenaren van het openbaar ministerie en griffiers van en bij de provinciale geregtshoven; sedert drie jaren de substituut-griffiers bij den Hoogen Raad; sedert twee jaren de regters-plaatsvervangers en substituut-griffiers bij de provinciale geregtshoven.

Art. 15. De leden der regterlijke magt moeten den ouderdom bereikt hebben:

de leden, ambtenaren van het openbaar ministerie en griffier van en bij den Hoogen Raad, van *vijf en dertig* jaren; de leden, ambtenaren van het openbaar ministerie en griffiers van en bij de provinciale geregtshoven, van *dertig* jaren; al de overigen, daaronder begrepen de regters-plaats-vervangers, van *vijf en twintig* jaren.

Art. 16. Onvereenigbaar met het lidmaatschap der regterlijke magt is:

De betrekking van pleitbezorger, notaris of sollicileur; elke openbare bediening, welke een eigenlijk bezoldigd ambt daarstelt. Het bovenstaande is niet toepasselijk op de regters-plaatsvervangers.

Vereenigbaar met het lidmaatschap der regterlijke magt is:

De betrekking van lid en sekretaris van waterschappen, hoogheemraadschappen, dijk- en polderbestoren, kurator van hooge- en andere scholen, lid en sekretaris eener kommissie van openbaar onderwijs, van toezigt over gevangenissen of van weldadige inrigtingen. Twijfel, of eenige openbare bediening een eigenlijk bezoldigd ambt daarstelt, wordt door Ons beslist.

Art. 17. Een lid der regterlijke magt, eene met zijn regterlijk ambt onvereenigbare betrekking aanvaardende, houdt van regtswege op lid der regterlijke magt te zijn. Met de aanvaarding van het lidmaatschap der regterlijke magt wordt de benoemde geacht afstand te hebben gedaan van elke daarmede onverenigbare betrekking.

Art. 18. Bloedverwanten of aangehuwden, tot den derden graad ingesloten, mogen ter zelfder tijd geene ambtsbetrekkingen in hetzelfde regterlijk kollegie bekleeden. Deze bepaling is toepasselijk op de kantonregters, hunne griffiers en de officieren van policie. Bij opkomende zwagerschap na de benoeming, is hij uitgesloten, door wiens huwelijk de zwagerschap ontstaat. In dit laatste geval kan door Ons ontheffing der wet worden verleend.

Art. 19. In het arrest of vonnis, waarbij een lid der regterlijke magt tot eene krimineele straf of tot gevangenis gedurende meer dan drie jaren is veroordeeld, wordt tevens zijne afzetting uitgesproken.

Art. 20. De leden van den Hoogen Raad, der provinciale geregtshoven, arrondissements-regtbanken, de kantonregters en regters-plaatsvervangers, kunnen, op requisitoir van den prokureur-generaal, door den Hoogen Raad, bij een met redenen omkleed arrest, worden ontslagen, wanneer zij: 1°. tot gevangenisstraf van meer dan eene maand zijn veroordeeld; 2°. verklaard zijn in staat van faillissement of kennelijk onvermogen, of wegens schulden zijn gegijzeld. Zij worden op dezelfde wijze ontslagen: 1°. bij gebleken wangedrag, onzedelijkheid of merkelijke achteloosheid, 2°. bij gebleken ongeschiktheid door meer dan zeventigjarigen ouderdom of aanhoudende ziels- of ligchaamsziekte; 3°. wanneer zij onder kurateele zijn gesteld. Het bovenstaande is van toepassing op den prokureur-generaal bij den Hoogen Raad. Bevindt deze zich in een der voormelde gevallen, het requisitoir wordt genomen door een der Advokaten-generaal, daartoe door Ons aangewezen. Zij, wier ontslag moet worden gevraagd, worden, bij deurwaarders-exploit, dat de redenen der vordering behelst en ten minste veertien dagen te voren is beteekend, opgeroepen om het te nemen requisitoir aan te hooren en, des verkiezende, hunne middelen van verdediging daartegen in te brengen. De wegens ongeschiktheid door ouderdom of ziekte ontslagen ambtenaren behouden hunne aanspraak op pensioen, zonder tot een nader bewijs van de oorzaak der ongeschiktheid gehouden te zijn.

Art. 21. Elk lid van de regterlijke magt, tegen wien een bevel van gevangenneming of magtiging tot opneming in een huis van bewaring of geneeskundig gesticht voor krankzinnigen is verleend, wordt daardoor in zijne bediening geschorst.

Art. 22. De presidenten der regterlijke kollegiën hebben ambtshalve of op de vordering van het openbaar ministerie bevoegdheid aan de raadsheeren, regters, hunne plaatsvervangers, de griffiers en substituut-griffiers, die de waardigheid van hun karakter of hunne ambtsbezigheden verwaarloozen, de noodige waarschuwing te geven. De president van den Hoogen Raad heeft gelijke bevoegdheid ten aanzien van de presidenten der provinciale geregtshoven; deze ten aanzien van de presidenten der arrondissements-regtbanken, en de laatsten ten aanzien der kantonregters, hunne plaatsvervangers en griffiers.

Art. 23. De leden der regterlijke magt hebben hunne vaste woonplaats in de gemeente, waar hun kollegie is gevestigd. De kantonregters en hunne plaatsvervangers hebben hunne vaste woonplaats binnen hun kanton. De teregtzittingen worden echter in de hoofdplaats van het kanton gehouden. De griffiers wonen in die hoofdplaats. De standplaats der officieren van policie wordt door Ons aangewezen. Indien het kanton slechts een gedeelte eener gemeente uitmaakt, is het voldoende, dat de ambtenaren bij het kantongeregt binnen die gemeente woonaehtig zijn. Wegens overtredingen der bepalingen van dit artikel kan art. 22, wegens herhaalde overtreding art. 22 dezer wet worden toegepast.

Art. 24. De presidenten der regterlijke kollegiën worden bij verhindering vervangen door eenen vice-president of het oudst benoemd lid; de leden der provinciale geregtshoven, de leden der arrondissements regtbanken en de kantonregters door regters plaatsvervangers, naar den rang hunner benoeming.

Art. 25. Bij elk provinciaal geregtshof, arrondissements-regtbank en kantongeregt worden twee tot vijf zoodanige regters-plaatsvervangers aangesteld. Niemand kan gelijktijdig plaatsvervanger zijn bij twee regterlijke kollegiën of bij een kantongeregt en zoodanig kollegie.

Art. 26. Zoo noodig wordt de prokureur-generaal bij den Hoogen Raad door eenen advokaat generaal; worden de prokureurs-generaal bij de provinciale geregtshoven door eenen advokaat-generaal of substituut; de officieren van justitie door eenen substituut-officier, naar rang van benoeming vervangen, en bij gebreke van dezen, door eenen raadsheer, regter of regter-plaatsvervanger, daatoe door den president van het kollegie aan te wijzen. De officieren van politie worden, des noods, vervangen door een der plaatsvervangers van den kantonregter, naar den rang hunner benoeming.

Art. 27. Bij verhindering der griffiers en substituut-griffiers van voornoemde kollegiën, wordt hunne dienst op de openbare teregtzitting en in raadkamer waargenomen door eenen raadsheer, regter of regter-plaatsvervanger, daartoe door den president aan te wijzen. De griffiers der provinciale geregtshoven en arrondissements-regtbanken kunnen, zich bij de instruktie van stafzaken, en tot bijwoning van komparitiën in burgerlijke zaken, doen vervangen door eenen klerk ter griffie, minstens drie en twintig jaren oud, op hunne voordragt daartoe door den president benoemd en beëedigd. Bij verhindering van den griffier bij een kantongeregt, worden zijne ambtsverrigtingen waargenomen door een der ingezetenen van het kanton, gelijke vereischten als de griffier bezittende, daartoe op voordragt van den kantonregter, door de arrondissements-regtbank te benoemen tot wederopzeggens toe, en te beëedigen.

Art. 28 De leden der regterlijke magt mogen zich buiten den vakantietijd, en de leden der vakantie-kamers, ook gedurende dien tijd, niet langer dan drie dagen van de plaats verwijderen waar zij hunne bediening uitoefenen, zonder verlof van de ambtenaren, daartoe door Ons aan te wijzen. Voor afwezendheid van meer dan veertien dagen wordt verlof van het departement van justitie gevorderd. Om het rijk gedurende meer dan acht dagen te verlaten, is verlof van ons noodig. Wegens overteding der bepalingen van dit artikel kan art. 22, wegens herhaalde overtreding art. 20 dezer wet worden toegepast.

Art. 29. De jaarlijksche vakantiën van de de regterlijke kollegiën vangen aan met den eersten Julij en eindigen met den laatsten Augustus.

Art. 30. Gedurende de vakantie is, bij ieder kollegie, eene kamer belast met de behandeling van burgerlijke zaken, welke spoed vereischen. Voor de behandeling van strafzaken heeft geene vakantie plaats.

Art. 31. Bij reglementen van inwendig bestuur worden vastgesteld: I. het kostuum der regterlijke ambtenaren; II. de orde van de inwendige dienst bij de kollegiën; II. de aanstelling en ambtsbekleeding van deurwaarders.

Art. 32. Alle regtsgedingen worden, op straf van nietigheid, in het openbaar behandeld tenzij het regterlijk kollegie of de kantonregter, om redenen van openbare orde of zedelijkheid, bij het proces-verbaal der zitting te vermelden, mogt bevelen, dat de behandeling geheel of ten deele met geslotene deuren plaats hebbe. Alle vonnissen en arresten worden in het openbaar uitgesproken, en zijn ingerigt volgens de voorschriften van art. 156, 1e lit, der grondwet, een en ander op straffe van nietigheid.

Art. 33. De presidenten der regterlijke kollegiën hebben de bevoegdheid, in zaken van grooten omvang, één of meer leden boven het bij de wet bepaalde getal als

plaatsvervangers te benoemen. Deze plaatsvervangers zijn bij de behandeling der zaak tegenwoordig, doch werken niet mede tot het wijzen van het arrest of vonnis, dan ter vervanging van de leden, het gewone getal uitmakende, die verhinderd mogten worden daaraan deel te nemen. Het proces-verbaal vermeldt hetgeen omtrent de plaatsvervangers is voorgevallen.

Art. 34. De regterlijke kollegiën, kantonregters en ambtenaren van het openbaar ministerie zijn verpligt berigt, konsideratiën en advies te geven, wanneer zulks van Onzentwege wordt gevraagd.

Art. 35. De ambtenaren van het openbaar ministerie zijn in het algemeen verpligt de bevelen na te komen, die hun in hunne ambtsbetrekking door de daartoe bevoegde magt van Onzentwege worden gegeven.

Art. 36. Geen lid van eenig regterlijk kollegie mag tot kommissaris of rapporteur benoemd worden in eene zaak, waarin een zijner bloed- of aanverwanten, tot den derden graad ingesloten, als pleitbezorger werkzaam is. Geen lid der regterlijke magt neemt eenig deel aan het opmaken van lijsten van aanbeveling of uitbrengen van adviezen betreffende de benoeming tot een regterlijk ambt, wanneer onder de kandidaten een zijner bloed- of aanverwanten, tot den vierden graad ingesloten, voorkomt.

Art. 37. De leden der regterlijke kollegiën mogen zich, noch regtstreeks, noch zijdelings, over eenige voor hen aanhangige geschillen, of die zij weten of vermoeden dat voor hen aanhangig zullen worden, in eenig bijzonder onderhoud inlaten met partijen of hare praktizijns, noch eenige bijzondere onderrigting of schriften aannemen.

Art. 38. De regterlijke kollegiën en ambtenaren zijn onderling verpligt wettig gevolg te geven aan letteren requisitoriaal ten dienste der justitie, ook wanneer die letteren requisitoriaal zijn uitgevaardigd door regterlijke kollegiën of ambtenaren in eene der koloniën of bezittingen van het rijk in andere werelddeelen. Zij voldoen dan alleen aan soortgelijke verzoeken van vreemde kollegiën of ambtenaren, wanneer hun zulks van Onzentwege wordt opgedragen.

Art. 39. In alle zaken doet de president hoofdelijke omvraag. Hij begint met den kommissaris of rapporteur, vervolgens brengen de verdere leden van den jongst benoemde tot den oudste, en eindelijk hij zelf advies uit. Geen afwezend lid kan zijn advies door een zijner medeleden doen voordragen, noch het schriftelijk indienen.

Art. 40. Zijn meer dan twee verschillende gevoelens uitgebragt, het besluit wordt opgemaakt op de wijze, die het meest overeenkomt met het gevoelen der meerderheid.

Art. 41. De leden van de regterlijke magt zijn verpligt het geheim te bewaren omtrent de gevoelens, die in raadkamer over regtshangige gedingen zijn geuit. Overtreding van dit voorschrift kan aanleiding geven tot toepassing van art. 22, herhaalde overtreding tot toepassing van art. 20 dezer wet.

Art. 42. De vonnissen en arresten, gewezen met een ander getal regters of raadsheeren dan bij deze wet is bepaald, zijn nietig.

Art. 43. De leden der regterlijke magt leggen, elk naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, vóór het aanvaarden hunner bediening, den volgenden eed of belofte af: »Ik zweer (beloof) trouw aan den Koning, gehoorzaamheid aan de Grondwet en aan de wetten van den Staat. Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig! (Dat beloof ik!)" Alvorens tot dien eed of belofte te worden toegelaten, leggen zij den volgenden eed (verklaring of belofte) van zuivering af: »Ik zweer (verklaar) dat ik middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of voorwendsel ook, tot het verkrijgen mijner aanstelling, aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven of beloven. Ik zweer (beloof) dat ik nimmer eenige giften of geschenken hoegenaamd zal aannemen of ontvangen van eenig persoon, welken ik weet of vermoede eenig regtsgeding of zaak te hebben of te zullen krijgen, in welke mijne ambtsverrigtingen zouden kunnen te pas komen. Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!" (Dat verklaar en beloof ik!")

Art. 44. De eed of belofte, bij het vorig art. vermeld, wordt in eene openbare vergadering afgelegd: door de kantonregters, hunne plaatsvervangers, de griffiers bij de kantongeregten en officieren van policie, voor de arrondissements-regtbank, op wier regtsgebied het kanton behoort; door de leden, ambtenaren van het openbaar ministerie, en den griffier van of bij eene arrondissements regtbank, voor het provinciaal-geregtshof waaronder zij behoort; door de leden, ambtenaren van het openbaar ministerie en den griffier van of bij een provinciaal geregtshof, voor den Hoogen Raad; door de leden, ambtenaren van het openbaar ministerie en den griffier van of bij den Hoogen Raad, in handen van Ons; door de regters-plaatsvervangers, alsmede de substituut griffiers, voor het kollegie waarbij zij benoemd zijn.

TWEEDE AFDEELING.

VAN HET BELEID DER JUSTITIE IN BURGERLIJKE ZAKEN.

§ 1. *Van de kantongeregten.*

Art. 45. Onverminderd hunne bevoegdheid, uit het wetboek van burg. regtsv. of andere wetten voortvloeijende, nemen de kantonregters in burgerlijke zaken kennis, zonder hooger beroep, indien de vordering niet meer beloopt dan *f* 75, en behoudens hooger beroep, indien zij niet meer bedraagt dan *f* 300; 1°. van alle zuiver persoonlijke regtsvorderingen; 2°. van alle regtvorderingen tot betaling van interessen eener inschuld, ofschoon deze meer dan *f* 300 bedraagt; 3°. van alle regtsvorderingen tot betaling van grondrenten, huren, pachten, erfpachten en andere periodieke uitkeeringen; 4°. van alle regtsvorderingen tot opeisching van roerende zaken, mits de daaraan door den eischer toegekende waarde in eene geldsom uitgedrukt zij, welke de bevoegdheid van den kantonregter niet te boven gaat.

Art. 46. Indien eene der regtsvorderingen, in het voorgaand artikel omschreven, één gedeelte betreft, hetzij van eene opeischbare of op tijd verschuldigde grootere geldsom, hetzij van eene opeischbare of op tijd verschuldigde algemeenheid van roerende zaken, is de kantonregter onbevoegd, zoodra hetzij de geheele geldsom, hetzij de algemeenheid van roerende zaken de waarde van *f* 300 overtreft, en het hooger beroep toegelaten, zoodra die *f* 75 te boven gaat. De regtsvorderingen in art. 45, n° 2 en 3 vermeld, houden op tot de bevoegdheid des kantonregters te behooren, zoodra bij eisch of verwering de grond des regts, waarop de gevorderde interesten, grondrenten, huren, pachten, erfpachten of andere periodieke uitkeeringen rusten, aan zijne beoordeeling onderworpen wordt.

Art. 47. De kantonregters nemen insgelijks kennis, zonder hooger beroep, indien de vordering moge opklimmen, van regtsvorderingen: 1°. tot zoodanig herstel aan huizen, woningen, gebouwen of pachthoeven, als bij de wet ten laste van den huurder is gesteld; 2° tot betaling van arbeidsloonen van werklieden, huurloonen van werklieden, huurloonen van dienstboden en tot uitvoering van wederzijdsche overeenkomsten tusschen meesters en hunne dienstboden, arbeidslieden of andere ondergeschikten.

Art. 48. Onverminderd het bepaalde in art. 45 dezer wet, nemen de kantonregters van de burgerlijke regtsvordering ter zake van lasteren, hoon of beleediging ook dan kennis, wanneer nevens of in de plaats van eene geldsom, een verdere of andere eisch tot betering gedaan wordt. Hunne vonnissen zijn in dat geval steeds voor hooger beroep vatbaar.

Art. 49. Behoudens hooger beroep nemen de kantonregters kennis van alle regtsvorderingen: 1°. tot ontbinding van huur, en dien ten gevolge tot ontruiming van huizen, gebouwen of gedeelten daarvan, mitsgaders van pachthoeven, landerijen, tuin- en andere gronden; 2°. tot ontruiming van huizen, gebouwen of gedeelten daarvan, mitsgaders van pachthoeven, landerijen, tuin- en andere gronden, op grond van het niet bestaan van huur of het eindigen van den huurtijd; 3°. wegens bezitregt.

Art. 50. Partijen, de bevoegdheid hebbende tot het aangaan van dading of kompromis, kunnen de beslissing van alle daarvoor vatbare geschillen opdragen aan eenen kantonregter ter harer keuze, doch gevestigd binnen het regtsgebied van de arrondissements-regtbank of het geregtshof, bevoegd om van het geschil in eersten aanleg kennis te nemen. De kantonregter is verpligt aan die opdragt te voldoen, welke ook de aard van het geschil of de waarde van het betwiste voorwerp zij. De uitspraak van den kantonregter is, in zoodanig geval, steeds in het hoogste ressort, ten ware partijen zich bij hare opdragt het hooger beroep van een, overigens daaraan onderworpen, geschil, hadden voorbehouden. Partijen, tot het aangaan van dading of kompromis bevoegd, kunnen insgelijks afstand doen van het regt van hooger beroep van de vonnissen van kantonregters.

Art. 51. De kantonregters oordeelen eindelijk over rekonventionele verorderingen, over beslag of konsignatie, verband houdende met de vorderingen aan hunne regtsmagt onderworpen, op den voet en met de onderscheidingen in de wet *houdende vereenvoudiging in het beleid der justitie en in het wetboek van burgerlijke regtsvordering* voorgeschreven.

§ 2. *Van de arrondissements regtbanken.*

Art. 52. De arrondissements-regtbanken nemen in eersten aanleg kennis van alle burgerlijke regtsvorderingen, waarvan de beregting niet aan de kantongeregten of aan eenig ander regterlijk kollegie is opgedragen. Hare vonnissen zijn aan hooger beroep onderworpen, ten ware: 1°. partijen, tot die handeling bevoegd, in zaken, welke voor dading of konpromis vatbaar zijn, van het hooger beroep afzien; 2°. het onderwerp der vordering de som van *f* 600 niet te boven gaat.

Art. 53. Zij nemen in burgerlijke zaken kennis van het hooger beroep tegen alle daarvoor vatbare vonnissen, door de kantonregters onder haar regtsgebied gewez[en] en tegen de beschikkingen op request door die amb[te]naren gegeven. Het staat aan partijen, de bevoegdh[eid] tot het aangaan van dading of kompromis bezittend[e], vrij de geschillen, die daarvoor vatbaar zijn en tot [de] bevoegdheid van de kantongeregten behooren, bij prorogat[ie] regtstreeks te brengen ter kennis van de arrondissement[s] regtbank, die geroepen zoude zijn, daarover in hoog[er] beroep uitspraak te doen en alsdan in het laatste ress[ort] vonnist.

Art. 54. Zij nemen, zonder hooger beroep, kennis va[n] alle jurisdiktie geschillen tusschen de kantongeregten va[n] haar regtsgebied.

§ 3. *Van de provinciale geregtshoven.*

Art. 55. Op de provinciale geregtshoven zijn, vo[or] zoo veel het eerste arrondissement eener provincie b[e]treft, van toepassing de artt. 52 tot en met 54 dezer we[t].

Art. 56. De provinciale geregtshoven nemen zond[er] hooger beroep kennis van alle jurisdiktie-geschillen tu[s]schen arrondissements regtbanken onderling, tussche[n] eene arrondissements-regtbank en een kantongeregt, [en] tusschen kantongeregten van verschillende arrondis[se]menten, tot hun regtsgebied behoorende.

§ 4. *Van den Hoogen Raad.*

Art. 57. De Hooge Raad oordeelt in eersten aanl[eg] over alle regtsvorderingen: 1°. waarin Wij of de led[en] van het Koninklijk Huis als gedaagden worden aang[e]sproken: 2°. waarin de Staat als gedaagde wordt aang[e]sproken, met uitzondering van die welke 's Rijks bel[as]tingen betreffen en der zakelijke regtsvorderingen, wel[ke] voor den gewonen regter worden gebragt.

Art. 58. De Hooge Raad oordeelt in hoogsten aanl[eg] over alle jurisdiktie-geschillen: 1°. tusschen kanton[ge]regten en tusschen arrondissements-regtbanken, wel[ke] niet behooren onder hetzelfde geregtshof; 2°. tussch[en] de geregtshoven; 3°. tusschen een geregtshof en e[en] tot diens regtsgebied behoorend kantongeregt of arro[n]dissements-regtbank; 4°. tusschen een bij de wet [in]gesteld regterlijk kollegie of kantongeregt en een d[er] kollegiën, aan welke bij bijzondere wetten regtsmagt [is] opgedragen.

Art. 59. De Hooge Raad oordeelt in eersten aanl[eg] over alle geschillen in zaken van prijzen en buit, d[ie] door de oorlogschepen van den Staat, of door schepe[n] bij partikulieren uitgerust en van kommissie of *lett[re] de marque* voorzien, worden achterhaald en opgebragt alsmede over alle geschillen; welke deswege tusschen [de] nemers onderling ontstaan.

Art. 60. Tegen de arresten door den Hoogen Raad [in] eersten aanleg gewezen, is het middel van revisie t[oe]gelaten in die gevallen, waarin bij den lageren reg[ter] hooger beroep openstaat, alsmede in de geschillen b[ij] het vorig art. bedoeld

Art. 61. De Hooge Raad neemt kennis van het hoog[er] beroep tegen alle daarvoor vatbare vonnissen en arreste[n] door de arrondissements-regtbanken en provinciale gereg[ts]hoven in eersten aanleg in burgerlijke zaken geweze[n] en tegen de beschikkingen op request door die collegi[ën] gegeven.

Tegen de uitspraak van den Hoogen Raad in hoog[er] beroep zijn geene regtsmiddelen toegelaten.

Art 62. Ontstaat tusschen de kamers van den Ho[o]gen Raad, regt doende ingevolge het vorig artikel, o[m]trent eenig regtspunt eenig regtspunt eene tegenstrij[dige] regtspraak, zoo geeft de Hooge Raad, op de vorderi[ng] van den prokureur-generaal, in eene algemeene vergad[e]rinu in raadkamer vereenigd, dienaangaande zijn, m[et] redenen omkleed gevoelen, den prokureur-generaal [in] zijne konklusien gehoord.

Ontstaat daarna tegen dit gevoelen strijdige regtspra[ak], zoo word eene wet tot regeling van het betwiste reg[ts]punt voorgedragen.

Art. 63. De Hooge Raad neemt kennis van den ei[sch] tot kassatie in burherlijke zaken, overeenkomstig de b[e]palingen in art. 76 tot 33 dezer wet gemaakt.

DERDE AFDEELING.

VAN HET BELEID DER JUSTITIE IN STRAFZAKEN.

§ 1. *Van de kantongeregten.*

Art. 64. De kantonregters vonnissen over alle [over]drijven, op welke geene hoogere straf is gesteld d[an] gevangenis van ééne maand of geldboete van *f* 10[0], te zamen of afzonderlijk, hetzij die straf al dan n[iet] gepaard gaat met de verbeurdverklaring van eenig vo[or]werp of den last tot slechting of opruiming van tot st[and] gebragte of aangevangen werken.

Hunne vonnissen zijn aan hooger beroep onderworp[en], indien tegen het misdrijf eene hoogere of andere str[af] bedreigd dan hoogstens twintig gulden boete.

Art. 65. Over de burgerlijke vordering tot vergoed[ing] van kosten en schade, mits de *f* 75 niet te boven gaan[de], kunnen zij, ten behoeve der beleedigde partij, gel[ijk]tijdig met de strafzaak, uitspraak doen.

§ 2. *Van de arrondissements-regtbanken.*

Art. 66. De arrondissements-regtbanken nemen i[n]

sten aanleg kennis van alle misdrijven, waarvan de kennisneming niet aan de kantongeregten of aan eenig ander regterlijk kollegie is opgedragen, behoudens hooger beroep, indien tegen het misdrijf eene hoogere of andere straf is bedreigd dan geldboete van hoogstens *f* 200.

Overtredingen ter zake van rijksbelasting zijn aan de regtsmagt der arrondissements-regtbanken onderworpen.

Over de burgerlijke vordering tot vergoeding van kosten en schade, mits de *f* 600 niet te boven gaande, kunnen zij, ten behoeve der beleedigde partij, gelijktijdig met de strafzaak uitspraak doen.

Art. 67. Zij nemen in hooger beroep kennis van de daarvoor vatbare strafvonnissen der kantonregters.

§ 3. *Van de provinciale geregtshoven.*

Art. 68. Op de provinciale geregtshoven zijn, voor zooveel het eerste arrondissement eener provincie betreft, van toepassing de artt. 66 en 67 dezer wet.

Art. 69. Zij nemen daarenboven kennis: 1°. in eersten en laatsten aanleg, van alle misdrijven, waartegen eene onteerende of lijf- en onteerende straf bedreigd is; 2°. in hooger beroep; *a.* van de strafvonnissen, door de arrondissements regtbanken in de provincie; *b.* van de strafvonnissen, door de daartoe aangewezen kamer van het geregtshof, naar de onderscheidingen van art. 86 of 87, in eersten aanleg gewezen.

§ 4. *Van den Hoogen Raad.*

Art. 70. De Hooge Raad neemt, in eersten en hoogsten aanleg, kennis aan alle ambtsmisdrijven, begaan door de leden der Staten Generaal, de hoofden der ministerieele departementen, de Gouverneurs-Generaal of de hooge ambtenaren onder een anderen naam met gelijke magt bekleed in de kolonien of bezittingen des Rijks in andere werelddeelen, de leden van den Raad van State en de kommissarissen des Konings in de provinciën.

Art. 71. Hij neemt insgelijks, in eersten en hoogsten aanleg, kennis van de ambtsmisdrijven, door de hoofden der ministerieele departementen, als verantwoordelijke ministers begaan.

Art. 72. Hij neemt wijders in eersten en hoogsten aanleg, kennis van alle ambtsmisdrijven, begaan door de kanseliers van de orden des Rijks, de gezanten en andere diplomatieke agenten bij buitenlandsche mogendheden, de griffiers van de beide Kamers der Staten-Generaal, den Sekretaris van den Raad van State, de leden en sekretaris van de Algemeene Rekenkamer; de raadsheeren en regters, prokureurs-generaal en verdere ambtenaren van het openbaar ministerie, de griffiers en substituut-griffiers van en bij den Hoogen Raad, het kollegie waaraan het hooger beroep der vonnissen van krijgsraden of zee-krijgsraden is of mogt worden opgedragen, de provinciale geregtshoven, arrondissements regtbanken en kantongeregten, alsmede de regters plaatsvervangers.

Art. 73. Over de burgerlijke vordering tot vergoeding van kosten en schade, ten behoeve der beleedigde partij, kan de Hooge Raad, in de gevallen van artt. 70 en 72 dezer wet, gelijktijdig met de strafzaak uitspraak doen.

Art. 74. De Hooge Raad wijst in eersten en hoogsten aanleg over:

1°. de misdaad van zeerooverij; 2°. alle misdrijven, bij of ter gelegenheid van het nemen van prijzen, het behalen van buit, en het vervoeren of verdeelen daarvan, gepleegd.

Art. 75. De Hooge Raad neemt kennis van den eisch tot cassatie in strafzaken overeenkomstig de bepalingen in artt. 76—83 dezer wet gemaakt.

VIERDE AFDEELING.

VAN HET REGTSGEDING IN KASSATIE.

Art. 76. De Hooge Raad oordeelt over den eisch tot kassatie, in burgerlijke en strafzaken, tegen de arresten, vonnissen, handelingen en beschikkingen in eersten en hoogsten aanleg, of in hooger beroep, van de provinciale geregtshoven, arrondissements-regtbanken en kantongeregten.

Art. 77. Het beroep in kassatie, zoowel in burgerlijke als in strafzaken, van vonnissen door de kantonregters in het hoogste ressort en door de arrondissements-regtbanken in hooger beroep gewezen, wordt niet toegelaten dan ter opvordering van het openbaar ministerie,

In burgerlijke zaken kan daaraan het belang der partijen worden verbonden op de wijze als door de wet *houdende vereenvoudiging in het beleid der justitie* en in het *Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering* is omschreven.

In strafzaken kan dit beroep wel tot voordeel der vervolgden strekken, maar is het overigens alleen in het belang der wet toegestaan.

Art. 78. De prokureur-generaal bij den Hoogen Raad kan, benalve in gevallen van het vorig artikel, zich in het belang der wet in kassatie in voorzien tegen alle uitspraken voor dit middel vatbaar, na verloop der termijnen aan partijen toegestaan, zonder dat het te wijzen arrest eenig nadeel kan toebrengen aan de regten door partijen verkregen.

Art. 79. De gronden van kassatie zijn: 1°. verzuim der vormen op straffe van nietigheid voorgeschreven; 2°. verkeerde toepassing of schending der wet of wettelijke verordeningen; 3° onbevoegdheid of overschrijding der regtsmagt; 4°. het bestaan van tegenstrijdige vonnissen of arresten, in den zin van art. 427 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering,

Art. 80. De Hooge Raad, eene beslissing vernietigende ter zake van verzuim in de vormen, beveelt, in strafzaken, en, indien eene of beide partijen in kassatie zijn opgekomen, ook in burgerlijke zaken, eene nieuwe instruktie, te beginnen met de eerste nietige akte, en verwijst de zaak bij hetzelfde arrest: 1°. is de vernietigde beslissing van een kantongeregt afkomstig naar de arrondissements-regtbank, of, in het *eerste* arrondissement, naar het geregtshof waaronder het kantongeregt behoort; 2°. is zij van eene arrondissements-regtbank afkomstig, naar het geregtshof, waaronder de regtbank behoort; 3°. is zij van een geregtshof afkomstig, naar een aangrenzend geregtshof.

Art. 81. Indien in burgerlijke zaken geene der partijen in kassatie is opgekomen, bepaalt zich de Hooge Raad tot vernietiging van hetgeen in strijd met de wet is gewezen of gedaan.

Art. 82. De Hooge Raad, eene beslissing vernietigende ter zake van verkeerde toepassing of schending der wet of wettelijke verordening of van overschrijding van regtsmagt, spreekt, zonder in een nieuw onderzoek der daadzaken te treden, tevens ten principale regt.

Wanneer echter de stand der zaak het vordert, kan hij haar verwijzen in voege als in art. 80 omschreven is.

Art. 83. De Hooge Raad, bij het bestaan van tegenstrijdige uitspraken, het laatstgewezen vonnis of arrest vernietigende, gelast dat het eerste naar zijnen vorm en inhoud worde ten uitvoer gelegd.

VIJFDE AFDEELING.

VAN DE ZAMENSTELLING DER REGTERLIJKE MAGT IN HET BIJZONDER.

Art. 84. De Hooge Raad is verdeeld in *drie* kamers, als *twee* voor de beregting der *burgerlijke* zaken in *eersten aanleg* en *hooger beroep*, *eene* voor de regtspraak in *kassatie* en de *jurisdictie-geschillen.*

Art. 85. De Hooge Raad spreekt regt met *vijf* raadsheeren.

Echter oordeelt de Hooge Raad in de strafgedingen van artt. 70, 72 en 74 met *acht*; in dat van art. 71 met *tien*, in revisie met *elf* raadsheeren. Bij staking van de stemmen wordt het arrest uitgesproken ten voordeele van den beschuldigde.

Art 86. De provinciale geregtshoven zijn zamengesteld uit raadsheeren en regters.

Zij zijn, behoudens de hierna te melden uitzonderingen, verdeeld in *drie* kamers.

De *eerste* is belast met de beregting der in art. 69 n°. 1, bedoelde misdrijven; met het hooger beroep der strafvonnissen in art. 69, n°. 2 *a* en *b* vermeld.

De *tweede* kamer is belast met de burgerlijke zaken, in eersten aanleg, en in hooger beroep van de kantonregters van het eerste arrondissement der provincie, als ook met de jurisdiktie geschillen.

De *derde* kamer neemt kennis in eersten aanleg van die misdrijven, welke in de arrondissementen der provincie in eersten anleg behooren bij de regtbanken;

in hooger beroep, van de strafvonnissen der kanton regters van het eerste arrondissement der provincie.

De *eerste* kamer is bij voorkeur zamengesteld uit raadsheeren, leden van den hove.

De *derde* kamer is zamengesteld uit regters, leden van den hove.

De voorzitter van deze kamer wordt jaarlijks door den president van het hof, uit de regters, leden van het hof, voor één jaar aangewezen.

De overige dienst wordt zonder onderscheiding door de raadsheeren en regters waargenomen.

Van het hooger beroep, bedoeld in art. 69; n°. 2 *b*, nemen geene regters kennis, welke het vonnis in eersten aanleg gewezen hebben.

De regters-plaatsvervangers zitten nimmer dan in geval van onvermijdelijke noodzakelijkheid in de *eerste* kamer.

Art. 87. In de provincie Noord-Holland is het geregtshof verdeeld in *vier* kamers.

De *tweed* en *derde* zijn belast met de werkzaamheden in het vorig artikel aan de *tweede* kamer alléén opgedragen.

De *vierde* is belast met de werkzaamheden, in het vorig artikel aan de *derde* kamer toevertrouwd en zamengesteld op den voet aldaar voor deze aangewezen.

In de provincie Drenthe is het geregtshof verdeeld in *twee* kamers.

De *eerste* heeft gelijke werkzaamheden, als die der overige geregtshoven, met uitzondering van het hooger beroep, in art. 69, n°. 2 *a* bedoeld, en is tevens belast met de werkzaamheden in art. 86 aan de *tweede* kamer opgedragen.

De *tweede* beregt de zaken in art. 86 aan de *derde* kamer opgedragen.

Zij is zamengesteld op den voet aldaar voor deze aangewezen.

Art. 88. De provinciale geregtshoven spreken regt:
in de gevallen van art. 69 dezer wet met *zes;*
in geval van art 56 met *vijf;*
in alle andere gevallen met *drie* leden.

Art. 89. De arrondissements regtbanken spreken in alle zaken regt met *drie* regters.

OVERGANGSBEPALINGEN.

Art. 90. Het personeel der tegenwoordige provinciale geregtshoven en der in de hoofdplaatsen der provinciën gevestigde arrondissements-regtbanken is ontbonden.

De presidenten en prokureurs generaal der provinciale geregtshoven, bij de invoering dezer wet in dienst, behouden, indien zij tot dezelfde betrekking bij de nieuwe zamenstelling worden geroepen, de bezoldiging, die zij vóór de invoering hebben genoten.

De presidenten, de leden, de ambtenaren van het openbaar ministerie, de griffiers en substituut griffiers van en bij de provinciale geregtshoven en arrondissements-regtbanken voormeld, genieten, voor zoover zij in de nieuwe zamenstelling der geregtshoven niet kunnen worden begrepen, een wachtgeld bedragende ²/₃ van hunne tegenwoordige bezoldiging, behoudens aanspraak op pensioen.

Tot eene betrekking, waaraan eene mindere bezoldiging dan aan hunne tegenwoordige verbonden is, geroepen, genieten zij, boven het toegekende wachtgeld, ½ der aan de nieuwe betrekking toegekende bezoldiging.

Het wachtgeld vervalt, zoodra zij tot een regterlijk ambt worden geroepen, waaraan eene niet mindere bezoldiging is verbonden dan zij vroeger genoten, hetzij die betrekking door hen wordt aangenomen of geweigerd.

Deze bepaling is echter niet van toepassing op zoodanige regterlijke ambtenaren, die den ouderdom van zestig en eenen diensttijd van dertig jaren hebben vervuld, voor zoo verre zij zich tot de aanvaarding der aangebodene betrekking zouden moeten verplaatsen buiten het regtsgebied van het kollegie, waarbij zij thans hunne bediening uitoefenen.

Art. 91. De regterlijke indeeling der hierna te noemen kantons wordt veranderd als volgt: 1°. worden met elkander vereenigd de kantons: (Noordbrabant) Ginneken en Bavel en Breda; (Gelderland) Wychen en Nijmegen; Doetichem (stad) en Terborgh; (Zuidholland) Voorburg en Delft; Vlaardingen en Schiedam; Oud-Beijerland en 's Gravendeel; (Noordholland) Weesp en Naarden; Enkhuizen en Medemblik; (Zeeland) Kortgene en Goes; (Utrecht) Maarsen en Loenen; Rhenen en Wijk bij Duurstede; (Friesland) Holwerd en Dokkum: Hindelopen en de Lemmer; (Overrijssel) Vollenhoven (stad) en Steenwijk; (Limburg) Maastricht en Meerssen. De zetels der kantongeregten, in de aldus vereenigde kantons te vestigen, worden door Ons bepaald. Eenmaal bepaald, kunnen zij alleen door de wet worden veranderd. 2°. De kantons Veghel en Boxmeer worden van het *eerste* arrondissement naar het *tweede* arrondissement der provincie Noordbrabant overgebragt, en behooren mitsdien voortaan tot het regtsgebied der arrondissements-regtbank te Eindhoven.

Art. 92. De uitvallende kantonregters en griffiers genieten een wachtgeld bedragende *twee derden* van hunne tegenwoordige vaste bezoldiging, behoudens aanspraak op pensioen. Het *vierde*, *vijfde* en *zesde* lid van art. 90 zijn op hen van toepassing.

Art. 93. Indien de vakatures zijn of ontstaan, welke na de invoering dezer wet niet behoeven te worden vervuld, behouden Wij Ons voor, om, zonder tot de vervulling over te gaan, tijdelijke maatregelen te nemen, geschikt om in de dienst te voorzien.

Art. 94. De burgerlijke twistgedingen bij het in werking treden dezer wet bij de provinciale geregtshoven, de arrondissements-regtbanken in de hoofdplaatsen der provinciën, of de, ten gevolge der vereeniging van kantons, wegvallende kantongeregten, aanhangig, worden door middel eener enkele akte, aan den persoon of ter zijner woonstede beteekend, overgebragt bij het regterlijk ligchaam of kantongeregt, dat volgens de tegenwoordige wet gevoegd zal zijn daarvan kennis te nemen, en zulks om op de laatste dingtalen te worden voortgezet.

De op datzelfde tijdstip bij de hiervoren genoemde hoven, regtbanken en kantongeregten nog onbesliste krimineele, korrektioneele en policiezaken worden overgebragt bij den regter, volgens de tegenwoordige wet bevoegd om daarvan kennis te nemen.

Art. 95. Het tijdstip, waarop de tegenwoordige wet in werking treedt, wordt door Ons bepaald.

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever

§ 3. Van den Hoogen Raad.

Art. 71. De Hooge Raad neemt, in eersten en laatsten aanleg, kennis van alle misdrijven, begaan door de [illegible] de [illegible], de opzigters der ministeriele [illegible] Procureur-Generaal of de Hooge [illegible] worden niet gelijk nadat [illegible] bij wettigen des [illegible] de leden van den [illegible] gouverneurs des Rijks [illegible]

Art. 71. [illegible] ondergeschikten [illegible] ambtsmisdrijven [illegible]

Art. 72. [illegible] wordt wijders in eersten en hoogsten aanleg, kennis van alle ambtsmisdrijven, begaan door de [illegible] van de orde [illegible] en andere [illegible] buitenlandsche mogendheden, [illegible] de Kamers der Staten-Generaal, [illegible] Raad van State, de leden en [illegible] van de Algemeene Rekenkamer; [illegible] raadsheeren [illegible], procureur-generaal en overige ambtenaren [illegible] ministerie, de griffiers en [illegible] van en bij den Hoogen Raad [illegible] waarmede [illegible] provinciale [illegible] arrondissements [illegible] en kantongeregten [illegible] de regters plaatsvervangers.

Art. 73. [illegible] gevallen der artt. 71 en 72 [illegible] van de Hoogen Raad, tot de gevallen van artt. 71, 72 [illegible], gelijktijdig met de [illegible] uitspraak [illegible]

Art. 74. De Hooge Raad wijst in eersten en laatsten aanleg [illegible]

1°. [illegible] 2°. alle misdrijven, [illegible] het [illegible] van prijzen, [illegible]

Art. 75. De Hooge Raad neemt kennis van [illegible] in strafzaken [illegible] art. [illegible] daar wel gemeld.

[illegible] AFDEELING.

[illegible] IN KASSATIE.

Art. 76. De Hooge Raad [illegible] over den [illegible] tegen de arresten, [illegible] en beschikkingen in eersten en [illegible] hooger beroep, van de provinciale geregtshoven, arrondissements-regtbanken en kantongeregten.

Art. 77. Het beroep in kassatie, zoowel in burgerlijke als in strafzaken, van vonnissen door de kantonregters in het hoogste ressort en door de arrondissements-regtbanken in hooger beroep gewezen, wordt niet toegelaten [illegible]

[illegible] van het beroep tot voordeel der [illegible]

[illegible] gesteld bij den Hoogen Raad [illegible]

[illegible] enkele middel [illegible] gelijken aan [illegible] arrest [illegible] te verleggen [illegible]

[illegible] en worden ten uitvoer gelegd.

Art. 83. [illegible] Hooge Raad [illegible]

VIJFDE AFDEELING.

VAN DE ZAMENSTELLING DER REGTERLIJKE MAGT IN HET BIJZONDER.

Art. 84. De Hooge Raad is verdeeld in drie kamers [illegible] de burgerlijke en burgerlijke zaken in eersten aanleg en hooger beroep, eene voor de [illegible] in kassatie en de jurisdictie geschillen.

Art. 85. De Hooge Raad spreekt regt met vijf raadsheeren.

Buiten verbindt de Hooge Raad in de strafzaken [illegible] met drie, in revisie [illegible]

[illegible] van den meerderheid.

Art. 86. De provinciale geregtshoven zijn zamengesteld uit raadsheeren en regters.

Zij zijn, behoudens het hierna te melden uitzondering, verdeeld in drie kamers.

De eerste [illegible] met de berechting der in art. 60 n°. 1 bedoelde misdrijven; met het hooger beroep der strafvonnissen in art. 60, n°. 2 en 68 [illegible]

De tweede kamer [illegible] met de burgerlijke [illegible] in eersten aanleg, en in hooger beroep van de kanton- [illegible] van het eerste arrondissement der provincie, alsmede met de [illegible] geschillen.

De derde kamer neemt kennis in eersten [illegible] die misdrijven, welke in de arrondissementen [illegible] in hooger beroep van de strafvonnissen der kanton- [illegible] regters van het eerste arrondissement der provincie [illegible] de derde kamer is [illegible] zamengesteld [illegible]

De derde kamer is zamengesteld uit [illegible] leden van [illegible]

De voorzitter van deze kamer wordt [illegible] president van het hof, en de regters, leden van het hof, voor één jaar aangewezen.

De overige dienst wordt zonder onderscheiding door de raadsheeren en regters waargenomen.

Van het hooger beroep, bedoeld in art. 60, n°. 2 nemen geene regters kennis, welke het vonnis in eersten aanleg gewezen hebben.

De regters-plaatsvervangers zitten nimmer dan in gevallen van onvermijdelijke noodzakelijkheid in de eerste kamer.

Art. 87. In de provincie Noord-Holland is het geregtshof verdeeld in twee kamers.

[illegible] meed en derde zijn [illegible] met de werkzaamheden in het vorig artikel aan de tweede kamer [illegible]

[illegible] de werkzaamheden [illegible] artikel [illegible] Kamer toegekend [illegible] op den voet als voor deze aangewezen [illegible] is het geregtshof verdeeld in [illegible]

[illegible] gelijke werkzaamheden, als die [illegible] provinciën, aan de [illegible] in art. 60, n°. 2 bedoeld en [illegible] in art. 86 aan de [illegible] kamer opgedragen.

[illegible] is aanwezig [illegible] met de [illegible] rang [illegible] die [illegible] verlenen aan de geheel [illegible] bediening gelegd [illegible]

Art. [illegible] Het aanhangig verzoek, zoodra zij tot een regterlijk [illegible] worden [illegible], waaraan eene niet minder bezoldiging is verbonden dan zij vroeger genoten, tenzij die betrekking door hen [illegible] of gevraagd.

[illegible] toe te vallen [illegible] van eene [illegible] van de dertig jaren hebben vervuld, voor zoo verre zij zich tot de aanvaarding der aangeboden betrekking [illegible] verklaren buiten [illegible] van het kollegie, waarbij zij thans hunne bediening uitoefenen.

Art. 90. De regterlijke indeeling der hierna te noemen kantons wordt veranderd als volgt: 1°. worden met elkander vereenigd de kantons: (Noordbrabant) Ginneken en [illegible] (Gelderland) Wageningen en Nijmegen; [illegible] (stad en Terborgh; (Zuidholland) Voorburg [illegible] en [illegible] 's Gravendeel; [illegible] Weesp en Naarden; Enkhuizen en Medemblik; (Zeeland) [illegible] en Goes; (Utrecht) [illegible] en [illegible] Wijk bij Duurstede; (Friesland) [illegible]; Hindeloopen en [illegible]; (Overijssel) Vollenhoven (stad) en Steenwijk; (Limburg) [illegible] en Meerssen. De zetels der kantongeregten, in de aldus vereenigde kantons te vestigen, worden door Ons bepaald [illegible] de wet worden [illegible] 2°. De [illegible] Bosschen [illegible] het eerste arrondissement [illegible] der provincie Noordbraband [illegible] arrondissementsregtbank [illegible]

Art. 91. De [illegible] [illegible] [illegible] ontstaan, welke [illegible] zullen te worden vervuld [illegible] Wij Ons voor, zoodra tot de vervulling [illegible] gaan, tijdelijk maatregelen te nemen, [illegible] om in de dienst te voorzien.

Art. 91. De burgerlijke regtsgedingen bij het in werking treden dezer wet bij de provinciale geregtshoven, de arrondissements-regtbanken in de hoofdplaatsen der provinciën, of die, ten gevolge der vereeniging van kantons, vervallende kantongeregten, aanhangig, worden door middel eener enkele akte, aan den persoon of ter [illegible] woonstede beteekend, overgebragt bij het regtscollegie [illegible] kantongeregt, dat volgens de tegenwoordige wet [illegible] zijn daarvan kennis te nemen, [illegible] te worden voortgezet.

De regtsgedingen, tijdelijk bij de [illegible] geregten aanhangig, [illegible] en kantongeregten [illegible] onderscheid te [illegible] en [illegible] worden overgebragt bij [illegible] regter, volgens de tegenwoordige wet [illegible]

Art. 92. Het tijdstip, waarop de tegenwoordige wet in werking treedt, wordt door Ons bepaald.

Te Amsterdam bij C. [illegible] van Uitgeven [illegible]